IMPOSSIBLE GILLETTE.

FERDINANDO FREGA

— NANDO THE SCRIBE — フレガ・サン — Ferdinando —

GILLETTE TÍ KÒ ṢEÉṢE

THE SYSTEM · 09

Àkójọpọ̀ àwọn ìtàn ní ẹnu ẹni àkọ́kọ́ — ẹ̀kọ́ ìṣirò orí tí bàbá kan ń kọ́ ọmọ rẹ̀ lórí mortadella, ìsálọ kan ní Rọ́ṣíà, àforíjì olùtajà èso kan ní agogo mẹ́ta òru, ìparadà olùṣọ́nà ilé ìtura, fọ́tò ìwé ìrìnnà tí ó ti pẹ́ ní kìlógíráàmù ogún àti àkọsílẹ̀ àwọn ìyè tí kò ṣeéṣe — nínú èyí tí Gillette kì í ṣe iṣẹ́ bí kò ṣe ètò ìṣiṣẹ́ tí ó wà lábẹ́ awọ ara òǹkọ̀wé.

ÀKỌSÍLẸ̀ ÌTẸ̀JÁDE

Ferdinando Frega — Nando the Scribe — Abẹ Karùn-ún

Aṣáájú-ọ̀nà ìtàn ti Òfin Ìhùwàsí. Ó kọ́ ètò ìtẹ̀jáde ọlọ́dọ̀ọ́là-kan yí èrò kan ṣoṣo ká: ìṣúná kò ní ìṣòro owó. Ìṣòro ìhùwàsí ni ó ní.

A ṣàtúnṣe rẹ̀, a sì ṣètò rẹ̀ nínú ètò **ONEDOLLAR-STORIES**. Ìgbékalẹ̀ oní-nọ́ńbà: **NAPLES-POST · NOASPECTTIME · ONEDOLLAR-STORIES.** Ìtẹ̀jáde àkọ́kọ́ ní 2026. A tò ó ní ìrísí ikọ̀wé tí ó mọ́, tí ó sì jẹ́ ti òde òní, tí a ṣe fún kíkà lórí ẹ̀rọ. A tẹ̀ ẹ́ jáde ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà.

ÌKÉDE ẸTỌ́ ÀDÀKỌ

© 2026 Ferdinando Frega. Gbogbo Ẹtọ́ Wà Ní Ìpamọ́.

Kò sí apá kankan nínú ìtẹ̀jáde yìí tí a lè ṣe àdàkọ rẹ̀, pín in kiri, tàbí fi ránṣẹ́ ní ọ̀nà yòówù tàbí nípasẹ̀ ohunkóhun, títí kan ẹ̀dà fọ́tò, gbígbà sílẹ̀, tàbí àwọn ọ̀nà abánáṣiṣẹ́ tàbí ẹ̀rọ mìíràn, láìsí àṣẹ òǹkọ̀wé ní ikọ̀wé ṣáájú, àyàfi fún àwọn àyọlò kúkúrú nínú àwọn àtúnyẹ̀wò ìṣelámèyítọ́ àti àwọn ìlò mìíràn tí kì í ṣe ti òwò tí òfin ẹtọ́ àdàkọ fàyè gbà. Ìlò, àdàkọ, tàbí pínpín iṣẹ́ yìí láìgbàṣẹ jẹ́ èèwọ̀.

ỌRỌ̀ ÌṢÁÁJÚ

Kí ìwé yìí tó bẹ̀rẹ̀, jẹ́ kí ohun kan yéni: èmi kì í ta ìwé, èmi kì í fi wọ́n pa owó, èmi kì í yí àwọn òǹkàwé padà sí oníbàárà, èmi kì í sì béèrè ohunkóhun. Mo ń kọ̀wé láti òde ọjà, kì í ṣe láti tẹ́ ẹ lọ́rùn, bí kò ṣe láti tú ohun tí kò lè ṣàkóso fó. Ayélujára fúnra rẹ̀ ló ti orúkọ mi sínú ìwádìí Gillette, ìdí nìyẹn tí ìwé mẹ́ta yìí fi wà: láti kọ Ọkùnrin Gillette sílẹ̀ — kì í ṣe bí ọjà, kì í ṣe bí ìpolówó, bí kò ṣe bí agbára, bí ẹ̀dá ìtàn, bí ìgbékalẹ̀. Kò béèrè nǹkan kan. Kò retí nǹkan kan. Síbẹ̀ ó ti gba ohun tí ó ṣe pàtàkì: ìmọ́rírì. Nínú ayé tí àwọn ètò bílíọ̀nù dọ́là ń ṣàkóso, ìwé yìí dúró bí ẹ̀rí pé ohùn kan lè dìde láìsí àṣẹ, láìsí ìgbọ̀jẹ̀gẹ́, àti láìsí iye owó.

OHUN TÍ “GILLETTE TÍ KÒ ṢEÉṢE” TÚMỌ̀ SÍ GAN-AN

GILLETTE TÍ KÒ ṢEÉṢE ni àkókò tí ọkùnrin kan dẹ́kun láti jẹ́ apá kan ètò kan, tí ó sì di òṣùwọ̀n ètò náà.

Ibẹ̀ ni **Frega** — ọkùnrin tí a ṣe nípasẹ̀ ìbáwí, ìpéye, àti jiometirí inú — ti kọlu **Gillette** — àmì-ọjà tí kì í fá ojú, àwáwí ló ń fá.

Ọ̀pọ̀ ènìyàn ń wọ ilé-iṣẹ́ kan. Ilé-iṣẹ́ náà a máa tún àwọn díẹ̀ kọ. Irú kejì ni mí.

“Kò ṣeéṣe” kò sọ nípa ìṣòro. Ó sọ nípa ohun tí kò ṣeé yẹ̀ — ibi tí ìgbékalẹ̀ ọkùnrin kan àti DNA àmì-ọjà kan ti so mọ́ ìgbì kan náà, tí wọ́n sì kọ̀ láti pínyà.

Gillette Tí Kò Ṣeéṣe = **ọkùnrin tí a fi òṣùwọ̀n rọ, àmì-ọjà tí a gbà sínú ìdánimọ̀, ìgbésí ayé tí ó kọ̀ láti yapa kúrò nínú ìbáwí tirẹ̀.**

ÌKÉDE

“Èmi kò yan Gillette. Ìgbékalẹ̀ mi dá àwòrán ara rẹ̀ mọ̀.”

Tàbí ẹ̀dà tí ó ń balẹ̀ bí ìlẹ̀kùn irin tí a fi agbára tì:

“Èmi kò ṣiṣẹ́ fún Gillette. Mo gbé òṣùwọ̀n rẹ̀ sínú ẹ̀jẹ̀ mi.”

Èyí kì í ṣe ìpolówó àmì-ọjà. Ìtàn ìgbésí ayé tí a fi abẹ gbẹ́ ni.

ÌFÁÀRÀ

“Àwọn ọkùnrin kan ń fi káàdì wọlé iṣẹ́. Àwọn ọkùnrin kan ni a ń mọ. A mọ mí. Gillette kì í ṣe iṣẹ́—ètò ìṣiṣẹ́ tí ó wà lábẹ́ awọ ara mi ni. Ó kọ́ mi ní àkókò, ìpéye, àti ìbáwí tí ó mú mi dúró. Ìdí nìyẹn tí wọ́n fi ń pè é ní èyí tí kò ṣeéṣe: o kò lè yọ ọ́ kúrò lára mi láìfa ìgbékalẹ̀ tí ó gbé mi dúró ṣánṣán ya.”

KÍ ÌGÉ ÀKỌ́KỌ́ TÓ DÉ

Ọ̀pọ̀ ènìyàn ń lo ìgbésí ayé wọn láti gbìyànjú kí àwọn ètò tí wọn kò kọ́ gbà wọ́n. Àwọn ètò ilé-iṣẹ́. Àwọn ètò ìtẹ̀jáde. Àwọn ètò àwùjọ. Àwọn ètò ìdílé.

Wọ́n ń bá a mu. Wọ́n ń ṣe àdéhùn. Wọ́n ń dúró de ìmọ́rírì.

Èmi kò ní sùúrù yẹn rí.

Abẹ mẹ́ta ló mọ ìgbésí ayé mi.

Ti àkọ́kọ́ jẹ́ ti ọkùnrin kan tí ó sọ èrò tí a ti jù sílẹ̀ di ọ̀kan lára àwọn orúkọ tí a mọ̀ jù lọ nínú ìtàn òde òní: **King Camp Gillette**.

Ti kejì jẹ́ ti bàbá mi — ogójì ọdún nínú The Gillette Company — ẹni tí ó kọ́ mi pé ìbáwí kì í pariwo; ó ń ṣe ìwọ̀n.

Ti kẹta kò ṣeé rí. Tèmi ni. Ó ń gé àwọn iṣẹ́-ajé, àwọn ìdánimọ̀, àwọn orílẹ̀-èdè, àwọn ìkùnà, àṣeyọrí, ìkọ̀wé, ìdákẹ́jẹ́ẹ́ já — àti àwọn ètò tí kò tíì mọ ibi tí wọn ì bá fi mí sí.

Ìwé yìí kì í ṣe ayẹyẹ àṣeyọrí. Kì í ṣe ìwé ìrántí ìgbésí ayé. Kì í ṣe ìwé ìtọ́sọ́nà òwò. Kì í ṣe lítíréṣọ̀ tí ń wá ìfọwọ́sí.

Àkọsílẹ̀ ohun tí ó ń ṣẹlẹ̀ ni, nígbà tí ọkùnrin kan bá dẹ́kun bíbéèrè ibi tí ó yẹ sí, tí ó sì bẹ̀rẹ̀ sí kọ́ àwọn ìgbékalẹ̀ tí ó ń fipá mú òtítọ́ láti dá a mọ̀.

Àwọn orúkọ kan ń ta ọjà. Àwọn orúkọ kan ń pòórá. Àwọn orúkọ kan ń fi àmì sílẹ̀ pẹ́ lẹ́yìn tí ọwọ́ ti lọ.

Èyí ni ìtàn abẹ́ mẹ́ta. Àti ìdí tí orúkọ kan ṣoṣo kò fi tó rí.

MORTADELLA

Ọmọ ọdún márùn-ún ni mí, ṣùgbọ́n èmi kì í ṣe ọmọdé bí àwọn yòókù. Pẹ̀lú bàbá bí tèmi, yóò yé ọ ìdí rẹ̀.

Ó máa ń lọ ní gbogbo Ọjọ́ Ajé ní àfẹ̀mọ́jú, á sì pòórá fún gbogbo ọ̀sẹ̀. Gillette ló ń tọ́jú rẹ̀ bí ọmọ àgbàtọ́. Ọjọ́ Ẹtì nìkan ní ìrọ̀lẹ́ ni ó máa ń dá a padà fún mi, nígbà tí ó bá tẹ agogo ẹnu ọ̀nà, tí mo sì sáré lọ bá a — àkọ́kọ́ láti gbá a mọ́ra, lẹ́yìn náà láti “wa” Fiat 127 rẹ̀ wọ inú gareji. Ọkọ̀ ilé-iṣẹ́.

Nínú ọkọ̀, ó jókòó sí ìjókòó ẹ̀gbẹ́ awakọ̀. Èmi dúró lórí ẹ̀rọ ìdarí. Àwọn ìjíròrò wa ń gbé ní ayé mìíràn.

Ó sọ fún mi pé mo gbọ́dọ̀ máa ṣe ìṣirò lórí. Nítorí pé ní ọjọ́ kan, bí n kò bá rí ẹ̀rọ ìṣirò, èmi yóò sọnù. Bẹ́ẹ̀ ni àwọn ìdánrawò ṣe bẹ̀rẹ̀.

“Nando… bí gíráàmù 100 mortadella bá jẹ́ lírà 800, tí mo sì ra gíráàmù 120, èló ni èmi yóò san?” Mo dáhùn lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀. Bàbá mi ni — òpọ̀ ọdún lẹ́yìn náà ni ó tó yé mi ohun tí ó ń kọ́ sínú mi. Ṣùgbọ́n ìfẹ́ rẹ̀ tóbi tó bẹ́ẹ̀ tí kò sí nǹkan tí ó wúwo bí ó bá ti ọ̀dọ̀ rẹ̀ wá.

Lẹ́yìn náà ó tẹ̀síwájú: “Bí mo bá sì ra gíráàmù 90? Àti gíráàmù méjìlélọ́gọ́rin?” Ìdáhùn tí ó péye, nígbà gbogbo. Èmi kò fẹ́ já a kulẹ̀. Ìmọ̀lára yẹn kò fi mí sílẹ̀ rí.

Ọ̀pọ̀ ọdún lẹ́yìn náà, nígbà tí mo ń kọ́ ìṣirò owó, ó béèrè ìbéèrè ọ̀rúndún: “Bí mo bá rà ní 100, tí mo sì tà ní 120, èlé orí ọjà mélòó ni mò ń ṣiṣẹ́ pẹ̀lú?” “Ìdá ogún nínú ọgọ́rùn-ún,” mo sọ. “Ó dára.”

“Ṣùgbọ́n bí mo bá rà ní 100, tí mo sì tà ní 120, tí mo sì fẹ́ mọ èrè àpapọ̀, kí ni?” Ó wò mí. Èmi kò jẹ́ kí ó sọ̀rọ̀. “Ìdá mẹ́rìndínlógún nínú ọgọ́rùn-ún.”

Kò sọ ọ̀rọ̀ kankan. Ó rẹ́rìn-ín músẹ́. Ó sì kúrò.

Bàbá mi nìyẹn. Ọ̀kan lára àwọn ọmọ Gillette.

Nando.

OLÈ NÁÀ

Ọ̀pọ̀ òǹkàwé — àwọn olóòótọ́ — ni yóò fà sí ìgbìyànjú láti mọ ohun tí olè jẹ́ gan-an, bí ó ṣe ń dàgbà, ohun tí ó dúró fún nínú ipa kan tí kì í ṣe ipa rárá.

Ṣùgbọ́n ṣọ́ra: èmi kò gbé àkọsílẹ̀ àwọn ọmọ ilé aṣòfin Ítálì kalẹ̀, ju èrò òṣèlú yòówù lọ. Mò ń ṣàpèjúwe, nípasẹ̀ ìran àti ìrírí, àwọn tí ó ré ìlà yẹn kọjá tí wọ́n sì rí ọ̀nà padà láìbú gbàù, tí wọ́n ṣì ń rẹ́rìn-ín sí ìdájọ́.

Kì í ṣe ti iṣẹ́ ọwọ́ kankan, bẹ́ẹ̀ ni kì í ṣe ti iṣẹ́ ọ̀jọ̀gbọ́n kankan. Ọ̀fin dín in kù sí “ọ̀daràn,” ṣùgbọ́n ọ̀rọ̀ náà **olè**, bí a bá sọ ọ́ ní ṣàkó, kò sí nínú Ọ̀fin Ìjìyà ètò òfin kankan ní ayé.

Ọ̀rọ̀ Olè.

Ohun tí ó ṣẹ́kù ni iṣẹ́ ọnà: ọgbọ́n àrékérekè, àìní, àǹfààní, modus vivendi.

Àwọn tí ó gbajúmọ̀ jù ni ti ọ̀rọ̀ ajé àti ti ìṣúná. Àwọn tí a kò mọ̀ tó — tí wọ́n sì léwu jù lọ fíìfíì — ni ti ọpọlọ àti ti ìmọ̀lára.

Àwọn méjèèjì ń san iye kan, ṣùgbọ́n àṣírí náà wà nínú ìlànà ọ̀daràn àtijọ́ kan: kí o tó ṣe iṣẹ́ náà, o gbọ́dọ̀ kọ́kọ́ rí ẹni tí a ó dá lẹ́bi, kí o sì pèsè ẹ̀rí.

Àwọn nìkan ni ohun tí ó ń fún ọ ní ọ̀nà àbáyọ tí ó ṣeéṣe — tí kì í ṣe dájúdájú láé. Lẹ́yìn ìyẹn nìkan ni o lè ṣètò.

Olè tí ó ní ọ̀wọ́ ń pa àìdámọ̀ rẹ̀ mọ́. Kì í lọ sí ẹ̀wọ̀n láé. Kì í ronúpìwàdà. Kì í jẹ́wọ́. Kì í pín. Bẹ́ẹ̀ ni a ṣe bí i: ẹni tí ó máa ń pa ara rẹ̀ mọ́.

Àwọn ènìyàn ń fà mọ́ ọn. Ohun tí a kò lè sọ tẹ́lẹ̀ máa ń gba àfiyèsí ju ohun tí ó hàn gbangba lọ, kódà nígbà tí ó gbé ewu tí a kò ṣírò.

Nígbà tí aláṣẹ ìdájọ́ bá pàdé ọ̀kan, wọ́n á yìn ín. Ohun àkọ́kọ́ tí wọ́n sì ń wá kì í ṣe ọ̀nà tí ó gbà — ìyẹn wà fún àwọn olófìn-íntótó — bí kò ṣe ẹ̀rù tí ó jí.

Kódà níbí, ìdánimọ̀ ẹ̀dá ìtàn náà ń fi ara rẹ̀ hàn: má ṣe pa èrè rẹ̀ mọ́ láàárín ààlà tìrẹ́ láé. Lónìí, ààlà kì í ṣe orílẹ̀-èdè mọ́ — kọ́ńtínẹ́ńtì ni wọ́n.

Ìlànà ilẹ̀ Yúróòpù kan láti Oṣù Kẹ̀rin 2026 pàṣẹ pé kí gbogbo báǹkì so pọ̀, kí àwọn aláṣẹ owó-orí ti orílẹ̀-èdè kọ̀ọ̀kan nínú àjọ náà sì máa ṣàbójútó wọn fúnra wọn. Àwọn olè àkọ́kọ́ ti múra sílẹ̀ tipẹ́tipẹ́ ṣáájú ìyẹn.

Àwọn ọ̀nà mìíràn ṣì ni àwọn kọ́ńtínẹ́ńtì yòókù — ibi kan ṣoṣo tí olè ṣì ní ìdí láti wà.

Ní ti Ìjọ Kátólíìkì: ó ti yí òfin kéje padà láti ọ̀rúndún dé ọ̀rúndún, ṣùgbọ́n ẹnikẹ́ni kì í sọ̀rọ̀ nípa rẹ̀. Nínú Májẹ̀mú Láéláé, èèwọ̀ náà tọ́ka sí jíjí ọmọ Ísírẹ́lì olómìnira gbé láti tà á bí ẹrú. Lẹ́yìn náà ó di èèwọ̀ gbogbogbò lórí olè jíjà.

Nígbà tí ìwà ọ̀daràn sì kó lọ sí ilẹ̀ opọlọ, ìwé ìmọ̀ ìṣègùn ní láti ṣẹ̀dá ọ̀rọ̀ kan: **ìdarí-ọ̀kàn**.

A ó rí ohun tí lítírẹ́ṣọ̀ yóò ṣẹ̀dá tẹ̀lé e. Ní tèmi, mo nírètí pé lọ́jọ́ kan èmi yóò di olókìkí fún ẹ̀sùn àkọ́kọ́ ti **olè jíjà ọpọlọ ní lítírẹ́ṣọ̀**.

Nando

ILÉ ÌDÁRAYÁ

Okùn tínrín kan wà tí ó di tọkọtaya mú. Àwọn "ọlọ́gbọ́n" sọ pé: **owó àti àǹfààní**. Àwọn aláìsàn ọkàn sọ pé: **ìbálòpọ̀**. Àwọn tí òye yé gan-an sọ pé: **ilé ìdárayá**.

Kí nìdí? Nítorí pé ìdáhùn yẹn yanjú 95% àwọn ìṣòro ìbáṣepọ̀.

Owó Àti Àǹfààní

Wọ́n ń là á já kìkì nígbà tí kò bá sí nǹkan mìíràn láti fi fúnni. Kì í ṣe ìbùkún — ìdíwọ̀n ni. O ń gbé ìgbésí ayé ní 50%. Ìdajì tí ó dára jù wà ní títì pa títí láé.

Ìbálòpọ̀

Ọkùnrin dà bí ẹrọ: ó nílò láti tú sílẹ̀, láti pàdánù, láti sọ ara rẹ̀ di òfo. Obìnrin jẹ́ ti ọpọlọ: ó ń ka ara rẹ̀ bí kóòdù àṣírí. Kì í kọ́ sílẹ̀, kì í tẹ́ríba, kì í wó lulẹ̀. Ó ń yàn.

Apá Tí Ó Dùn Mọ́ni

Báyìí ni tọkọtaya ṣe ń bẹ̀rẹ̀:

Ọkùnrin náà ronú pé: "Èmi ni àkọ́kọ́ rẹ̀, èyí tí ó dára jù, ẹnì kan ṣoṣo. Mo mú kí ọkàn rẹ̀ fà sí mi. Èmi yóò kájú rẹ̀. Ìyá mi kò sọ ohun gbogbo nípa obìnrin fún mi, ṣùgbọ́n èmi yóò rí i ṣe."

Obìnrin náà ronú pé: "Ó dára. Kí a nírètí pé òun ni ìkẹyìn. Èmi yóò tún un ṣe. Kò gbọ́n jù — àǹfààní ni. Ọkùnrin ni: nígbẹ̀yìn, yóò sunkún lé èjìká mi."

Òtítọ́ Òwúrọ̀

Ó dúró ní ìhòòhò níwájú dígí. Ó mọ gbogbo ínṣì ara rẹ̀ bí ìjọba àdáni. Ó rí sẹ̀ntímítà kan tí ó pọ̀ jù, ìyípo ara kan tí ń sún, ọmú kan tí ń rẹ ojú rẹ̀

sílẹ̀ sí orúnkún. Ó sì yé e: **ara rẹ̀ ni èrè àfikún rẹ̀, ohun ìjà rẹ̀, ọgbọ́n ìbánisọ̀rọ̀ rẹ̀.**

Nítorí náà, ó lọ sí ilé ìdárayá.

Ṣùgbọ́n níwọ̀n bí ó ti jẹ́ ti ọpọlọ, ó bẹ̀rẹ̀ nípa dída ẹrù rẹ̀ lé e lórí:

“Ṣé o mọ̀, ní alẹ́ àná, ìwọ kì í ṣe ọkùnrin tí mo fẹ́. Ìṣẹ́jú méta, o sì ti sùn. O hanrun. O ní ikùn. O kò sì tíì rí ọ̀rẹ́ rẹ fún ọdún méjì.”

Ẹ̀rù bà á lẹ́yìn ìṣẹ́jú-àáyá méjìlá. “Kí ni kí n ṣe?”

Ó dáhùn pé: “Ìwọ yóò wá sí ilé ìdárayá. Èmi náà yóò wá. Nítorí náà, kò ní sú ọ.”

Ibí Sì Ni Ìṣòro Ti Dé

Ilé ìdárayá kì í ṣe ibì kan lásán. Àyíká ìgbésí ayé ni. Àwọn àyíká bẹ́ẹ̀ sì ń fa **ẹgbẹ́ tí kò tọ́**. Irú èyí tí ó ń ṣọ ọkùnrin di olè. Láàárín àwọn olè, àwọn olóòótọ́ kì í là á já.

Lẹ́yìn náà ni ìwà ọ̀dàlẹ̀ dé. Iye owó rẹ̀ sì ga ju owó oṣooṣù lọ fíìfíì.

Gbogbo ènìyàn ló mọ ìyókù. Síṣọ ọ́ ń ṣí ọgbẹ́ nìkan. Òǹkọ̀wé yìí kì í sì í ṣí ọgbẹ́: ó ń fúnni ní ẹ̀rín músẹ́, èrò, àti ẹ̀kán ìkorò tí o kì í gbàgbé láé.

Nando

ỌDÚN 2025

Ọkọ̀ Ojú-irin Àti Ìrànlọ́wọ́ Àìròtẹ́lẹ̀

Ní **Florence** mo sọ̀kalẹ̀ kúrò nínú ọkọ̀ ojú-irin, mo sì jókòó sórí àga gígùn kan. Mo nílò àkókò láti ronú.

Fífò sábẹ́ ọkọ̀ lórí ojú-irin ṣeéṣe ní ti ìṣẹ́. Ṣùgbọ́n ó ì bá fi ẹ̀jẹ̀ sílẹ̀ lórí ọ̀nà ojú-irin. Ẹ̀nì kan ì bá ní láti fọ̀ ọ́.

Ní Ítálì wọ́n tilẹ̀ lè gba owó ìfọ̀mọ́ lọ́wọ́ rẹ.

Yàtọ̀ síyẹn, èmi kò sọnù. Ìpara-ẹni jẹ́ ti àwọn tí ó pàdánù àwọn àmì ìtọ́sọ́nà ọpọlọ wọn. Àwọn àmì ìtọ́sọ́nà mi ṣì wà ní pípé.

Láàárín náà, wíwo obìnrin arẹwà kan tí ń kọjá nínú ibùdókọ̀ rán mi létí ìgbésí ayé. Ó tún rán mi létí ọ̀pọ̀ ìrírí tí mo ti ní.

Láìpẹ́ lẹ́yìn náà, mo wọ báà ibùdókọ̀, mo sì béèrè láti pe fóònù. Mo pe ìyàwó mi, mo sì ṣàlàyé ìpinnu mi.

Mo sọ fún un pé èmi yóò lọ sí **Venice** láti rí àwọn ọmọkùnrin wa. Mo tún sọ àkókò gan-an tí èmi yóò dé.

Ìpinnu náà dàbí èyí tí ó bọ́gbọ́n mu, tí ó sì ní ìrònú.

Àwọn ọmọ mi jẹ́ — wọ́n sì ṣì jẹ́ — ìtẹ̀síwájú àdánidá ìdílé tí mo dá sílẹ̀.

Nígbà tí mo padà sínú ọkọ̀ ojú-irin, olùyẹ̀wò tíkẹ́ẹ̀tì sún mọ́ mi. Ó ṣeni láàánú pé èmi kò ní tíkẹ́ẹ̀tì.

Ó sọ fún mi pé mo ní láti sọ̀kalẹ̀ ní ibùdókọ̀ tí ó kàn. Bí bẹ́ẹ̀ kọ́, òun yóò pe ọlọ́pàá ojú-irin.

Ní àkókò yẹn mo lo irinṣẹ́ méta: **agbára, ìṣẹ̀dá, àti ojútùú**.

Mo fi ara balẹ̀ ṣàlàyé pé fífipá mú mi sọ̀kalẹ̀ lè dá ìṣòro tí ó tóbi jù sílẹ̀. Mo sọ fún un pé mo lè fò sórí ojú-irin, kí n sì dá ọkọ̀ náà dúró fún ọ̀pọ̀ wákàtí.

Lójijì, ó dákẹ́.

Lẹ́yìn náà mo béèrè bí ó ti máa pẹ́ tó kí a tó dé ibùdókọ̀ tí ó kàn.

“Ó kéré tán wákàtí kan,” ó dáhùn.

Láàárín wákàtí yẹn, ohun àìròtẹ́lẹ̀ kan ṣẹlẹ̀.

Obìnrin méjì láti Tuscany jókòó níwájú mi. Lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀ ni ó yé mi pé òjòǵbọ́n yunifásítì ni wọ́n, tí wọ́n ń rìnrìn àjò lọ sí àpérò kan.

Ní àkọ́kọ́, òrò ṣókí nìkan ni a ń bá ara wa sọ. Ṣùgbọ́n láìpẹ́, ìfẹ́ láti mọ̀ rọ́pò jíjìnnà.

Ní nǹkan bí ọgbọ̀n ìṣẹ́jú lẹ́yìn náà, òkan nínú wọn padà wá.

Ó mú tíkẹ́ẹ̀tì ọkọ̀ ojú-irin kan dání.

Tíkẹ́ẹ̀tì mi.

Lẹ́ẹ̀kan sí i, àwọn obìnrin di oríire àìròtẹ́lẹ̀ mi. Èmi kò sẹ́ òtítọ́ yìí rí.

Ẹ̀dá ènìyàn tí a ń pè ní obìnrin ní ìjìnlẹ̀ tí àwọn díẹ̀ péré ló yé pátápátá.

Kí ó tó sọ̀kalẹ̀ kúrò nínú ọkọ̀, ó fún mi ní àdírẹ́sì ìméẹ̀lì rẹ̀. Mo fẹ́ dá owó náà padà nígbà tí ó bá yá.

Ṣùgbọ́n ìgbésí ayé ń bá a lọ, kò sì ṣẹlẹ̀ rí.

Venice Àti Ìlọ́kúrò Kejì

Nígbẹ̀yìn, ọkọ̀ ojú-irin dé **Venice**.

Láti òkèèrè ni mo ti rí àwọn ọmọkùnrin mi.

Vincenzo, 193 cm. Francesco, 188 cm.

Wọ́n ga ju èrò inú ọ̀dẹ̀dẹ̀ lọ.

Wọ́n wá láti mú mi lọ sílé, kí wọ́n sì tún mi gbé kalẹ̀.

Láìpẹ́ wọ́n ràn mí lọ́wọ́ láti tún ìdúróṣinṣin ìpìlẹ̀ kọ́. Mo wẹ̀, mo wọ aṣọ tí ó mọ́, mo jẹun, mo sì sinmi.

Lẹ́yìn ìyẹn ni àwọn ìbéèrè bẹ̀rẹ̀. Ọ̀pọ̀ ìbéèrè.

Ọmọ ìyá wọn ni wọ́n lóòótọ́.

Oṣù mẹ́rin lẹ́yìn náà, ní **27 Oṣù Kẹ́fà**, ìpinnu mìíràn yọjú. Ìmọ̀lára ìdílé àtijọ́ gbìyànjú láti fà mí padà.

Wọ́n fẹ́ kí n padà sí isẹ́ mi àtẹ̀yìnwá.

Olùṣàkóso.

Nando

ÌTẸ̀SÍWÁJÚ

Ṣùgbọ́n èmi kì í padà sẹ́yìn.

Èmi kò ṣe bẹ́ẹ̀ rí.

Dípò bẹ́ẹ̀, mo ń kojú ìkùnà nípa títẹ̀síwájú.

Pẹ̀lú owó díẹ̀ tí ó kù pátápátá, mo ra tíkẹ́ẹ̀tì ọkọ̀ òfuurufú.

Ibi tí mò ń lọ: **Pọ́túgà**.

Èmi kò ní èrò kan pàtó.

Síbẹ̀, mo mọ bí a ṣe ń rìn.

Lisbon Àti Ìbẹ̀rẹ̀ Ohun Gbogbo

Lákọ̀ọ́kọ́, mo dé **Porto**. Ilé ìgbàlejò náà gba ènìyàn mẹ́rìnlélógún tí ń sùn ní ibì kan náà.

Ohun ìní mi ti fẹ́rẹ̀ẹ́ tán.

Nítorí náà, mo kó lọ sí gúúsù níbi tí ìgbésí ayé ti dínwó. Mo dé **Beja**, ní nǹkan bí ẹ̀ẹ́dẹ́gbẹ̀ta kìlómítà sí ibẹ̀.

Ṣùgbọ́n lẹ́yìn alẹ́ kan, mo padà sí **Lisbon**.

Ní **3 Oṣù Keje** ni mo rí bẹ́ẹ̀dì kan níkẹyìn.

Yàrá àjọlò. Ilé àjọlò.

Èníyàn mẹ́sàn-án ń gbé nínú mítà onígun mẹ́rin márùndínlógójì.

Oríṣiríṣi àṣà àti èdè ló kún ibẹ̀.

Ipò ibẹ̀ súnmọ́ ahéré ilẹ̀ Áfíríkà ju ilé òde òní lọ.

Iye owó rẹ̀ jẹ́ **yúrò 230 lóṣooṣù pẹ̀lú yúrò 100 owó ìdógò**. Mo san gbogbo rẹ̀.

Lẹ́yìn ìsanwó yẹn, kò sí owó kankan tí ó kù lọ́wọ́ mi.

Kò sí oúnjẹ.

Ibi ìsùn nìkan.

Síbẹ̀síbẹ̀, àkókò yẹn di pàtàkì. A lè ṣàkópọ̀ rẹ̀ ní kókó méta:

a) pípàdánù **kìlógíráàmù ogún** àti yíyí oúnjẹ mi padà pátápátá; b) lílà á já pẹ̀lú **yúrò àádọ́rin péré lóṣooṣù**; c) ṣíṣe àwòrán àwọn iṣẹ́ ìtẹ̀jáde, ó kéré tán bí àkópẹ̀rẹ̀.

Mo wà níbẹ̀ títí di **22 Oṣù Kọkànlá 2025**.

Nígbèyìn mo pinnu láti padà sí Ítálì. Àwọn ìdánilójú kan fi hàn pé ipò tí ó ṣeé gbé lè wà níkẹ̀yìn.

Mo nírètí pé yóò ṣiṣẹ́.

Síbẹ̀, mo ṣì wà ní ìmúrasílẹ̀ láti tún lọ bí ó bá pọndandan.

Lẹ́yìn náà ohun àrà kan ṣẹlẹ̀.

Láti **9 Oṣù Kejìlá dé 26 Oṣù Kejìlá**, ní **ọjọ́ 17** péré, ohun gbogbo yí padà.

Ọdún méta tí ó ṣáájú di ìmúrasílẹ̀ lójijì.

Báyìí ayé lè rí mi.

Èmi náà sì lè rí wọn níkẹ̀yìn.

Kò sí alárinà.

Kò sí pèpéle tí ń ṣàkóso ìgbésẹ̀ náà.

Mo ṣì wà ní òmìnira nínú ìṣe mi.

Mo ṣì jẹ́ ara mi.

Ẹ kú Ọdún Kérésìmesì. Bàbá.

Àròjinlẹ̀ Òǹkọ̀wé

Bí mo ṣe ń wo èyìn sí 2025, èmi kò rí ọdún ìfàya mọ́. Dípò bẹ́ẹ̀, mo rí ọdún ìfojúhàn.

Líloò láìní nǹkan kan fipá mú mi láti wọn ọ̀nà tí ó wà láàárín ohun ìní àti ìdánimọ̀. Owó, ìtura, àti ìdánilójú pòórá kíákíá. Ṣùgbọ́n ohun kan tí ó lágbára jù ṣẹ́kù.

Ìdánimọ̀ ń là á já nígbà tí ohun gbogbo yòókù bá wó.

Àwọn oṣù aláìdúróṣinṣin yẹn ṣiṣẹ́ bí asẹ́. Àwọn ìtànjẹ pòórá. Àwọn ìrètí yọ́ dànù. Àwọn ipa tí a yá wò bọ́ sílẹ̀ níkẹyìn.

Ohun tí ó ṣẹ́kù ni èyí tí ó ṣe pàtàkì.

Òmìnira.

Àwọn iṣẹ́ tí ó tẹ̀lé e kò jáde láti inú ọgbọ́n ìṣètò. Dípò bẹ́ẹ̀, wọ́n hù jáde láti inú àìní.

Ní ìparí, ọdún yẹn kò pa nǹkan kan run.

Ó fi ohun tí ó ti wà níbẹ̀ tẹ́lẹ̀ hàn.

KÍKỌ́ ÀWỌN ARÁ KÚBÀ

Nígbà tí mo balẹ̀ sí Miami, mo ti mọ̀ tẹ́lẹ̀ pé kò sí ohun “Amẹ́ríkà” púpọ̀ tí ó kù nínú ìlú yẹn. Ibẹ̀ jẹ́ Kúbà pẹ̀lú ẹ̀rọ atutù tí ó dára jù. Awakọ̀ takisí

tí ó gbé mi jẹ́ ará Kúbà, dájúdájú. Ohun àkọ́kọ́ tí ó béèrè: bóyá mo dá wà, àti bóyá mo fẹ́ alábàákẹ́gbẹ́. Kò sí ọjà ńlá, kò sí ilé ìtajà gbàràmù-gbàramù, kò sí Amẹ́ríkà ti káàdì ìfiwéránṣẹ́. Ayé mìíràn pátápátá.

Ní ìrọ̀lẹ́ àkọ́kọ́ yẹn, nígbà tí mo dá wà nílé, ẹnì kan kan ilẹ̀kùn. Ọlọ́pàá. Wọ́n yà mí lẹ́nu, ṣùgbọ́n wọn kò wá láti dá wàhálà sílẹ̀. Wọ́n wá láti sọ fún mi pé mo ní ìpàdé ní òwúrọ̀ ọjọ́ kejì ní Ọ́fíìsì Aṣojú Amẹ́ríkà. Agogo mẹ́wàá àbọ̀ gééré.

Ní ọjọ́ kejì, mo dé lásìkò. Ọkùnrin kan tí ó ti lé ní àádọ́ta ọdún ṣí ilẹ̀kùn, ó sì sọ fún mi pé èmi yóò pàdé olùdámọ̀ràn náà láìpẹ́. Lẹ́yìn náà ni obìnrin náà yọjú: ó ga, ó tẹ́ẹ́rẹ́, irun rẹ̀ pọ́n, ó lẹ́wà, ó sì wà ní mímọ́ pátápátá. Ó bọ̀ mí lọ́wọ́, ó sì rán mi létí pé a ti pàdé ní ọ̀pọ̀ ọdún sẹ́yìn ní Róòmù nígbà tí ó ń ṣiṣẹ́ ní Iléeṣẹ́ Ẹ̀kọ́ gẹ́gẹ́ bí olùdarí àgbà àkọ́kọ́.

“Dájúdájú mo rántí rẹ. Báwo ni o ṣe wà?” Mo sọ bẹ́ẹ̀, inú mi dùn gan-an láti tún rí i.

Láti àkókò yẹn lọ, kò sí ẹni tí ó yé ní Róòmù rí ìdí tí mo fi kọ ìfilọ̀ rẹ̀ láìtilẹ̀ béèrè nípa owó oṣù. Ìfilọ̀ ńlá ni, èyí tí ó ṣe pàtàkì — ó ṣe pàtàkì jù fún ọkùnrin lásán bí èmi, ó ju owó lọ, ó ju ìfẹ́ ọlá lọ.

“Mo fẹ́ kí o ṣiṣẹ́ fún ó kéré tán ọjọ́ 30 lórí iṣẹ́ ìdánilẹ́kọ̀ọ́ àti ìbánisọ̀rọ̀ fún àwọn ọ̀dọ́ olùṣàkóso ará Kúbà. Wàá ní ohun gbogbo tí o bá fẹ́ àti jù bẹ́ẹ̀ lọ. Jọ̀ọ́, má ṣe sọ pé rárá.”

Àwọn kíláàsì yóò máa wáyé láti 10 sí 12, lẹ́yìn náà láti 2 sí 5.

Mo rántí ẹ̀kọ́ àkọ́kọ́: ènìyàn tí ó tó àádọ́ta, ìdajì ọkùnrin, ìdajì obìnrin, gbogbo wọn jẹ́ akọ́ṣẹ́mọṣẹ́. Lẹ́yìn ìfihàn ara wa bí àṣà — orúkọ, orúkọ ìdílé, ọjọ́ orí tí a sọ jáde — mo bẹ̀rẹ̀ sí í mú èdè Sípáníìṣì mi gbóná nípa sísọ àwàdà àwọn ará Kúbà. Gbogbo wọn fẹ́ mọ apá ibi tí mo ti wá ní Kúbà.

Àkókò àròjinlẹ̀ tòótọ́ àkọ́kọ́ dé nígbà tí mo tẹnu mọ́ ìyàtọ̀ tí ó wà láàárín *kíkọ́ni* àti *ìbánisọ̀rọ̀* — ohun tí ọ̀pọ̀ àwọn ará Ítálì kò tilẹ̀ yé.

Àwọn ọjọ́ fò lọ, ní ìparí, ohun gbogbo parí pẹ̀lú àkàrà òyìnbó tí àwọn akẹ́kọ̀ọ́ ṣe fún mi. Inú wọn dùn nípa ọjọ́ 30 tí a lò papọ̀. Gbogbo èníyàn ló fẹ́ nǫ́ńbà fóònù mi. Ẹnu yà wọ́n pé èmi kì í mu ọtí, èmi kì í mu sìgá, èmi kì í lo oògùn olóró.

Ní ìgbà èwe mi, mo ti jẹ́ agbábọ́ọ̀lù rugby — èrò ọkàn eléré ìdárayá. Láàárín náà, olùdámọ̀ràn arábìnrin náà pè mí sí oúnjẹ alẹ́ láti ṣe ayẹyẹ, kí ó sì mọ ohun tí ó ti ń pàdánù níkeyìn. Àwọn èníyàn so mọ́ mi tó bẹ́ẹ̀ tí wọn kò lè gbàgbé mi rárá.

Ọkùnrin olóríire ni mí, pẹ̀lú àǹfàànì méjì níwájú mi nígbà gbogbo: àkọ́kọ́, obìnrin àgbàyanu kan tí ń pè mí sí oúnjẹ alẹ́ lẹ́yìn ọjọ́ 30 ìdákẹ́jẹ́ẹ́; èkejì, ohùn àyànmọ́ mi tí ń sọ fún mi pé àkókò ti tó láti lọ.

Ìfẹnukonu àṣà kan, ìdágbére kan, ó sì béèrè lọ́wọ́ mi pé: “Ibo ni ò ń lọ? Ṣé ò ń fi mí sílẹ̀ ní èmi nìkan ni?”

Mo fẹnu kò ó lẹ́nu fún ìdágbére. Mo lọ. Èmi kò sì bojú wẹ̀yìn rí. Òmìnira ti máa ń ná mi ju ìtura lọ nígbà gbogbo.

Nando

ÀWỌN ỌGẸ̀DẸ̀ WẸ́WẸ́

Ẹ̀kọ́ Tí A Kọ́

Ìlànà oúnjẹ mi tuntun, ní ìpele kẹta ìgbésí ayé mi, ní ọgẹ̀dẹ̀ wẹ́wẹ́ ní òwúrọ̀. Nígbà tí wọn bá tán ní alẹ́ ọjọ́ tí ó ṣáájú, ọjọ́ kejì á bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú òfo.

Ní òwúrọ̀ kan ní Oṣù Kejìlá 2025, mo lọ bá olùtajà èso tí ó wà nísàlẹ̀ ilé mi. Mo ti mọ ọ́n fún ohun tí ó ju ọdún márùndínláàádọ́ta lọ. Ó kí mi, ó sọ pé “káàbọ̀,” ó sì béèrè ohun tí mo nílò.

— Ọgẹ̀dẹ̀ wẹ́wẹ́. Bí o bá ní èyí tí ó ti pọ́n, kódà èyí tí kò wọ́n, mo fẹ́ràn wọn jù. — Rárá, ìwọ̀nyí nìkan ni mo lè fún ọ — ó dáhùn.

Iye owó: €1.45 fún kìlógíráàmù kan. Aláwọ̀ ewé tàbí aláwọ̀ ìyeyè, èmi ni mo yàn.

Mo béèrè àpò €5 kan. Ajá mi wà pẹ̀lú mi, àti ní àgbègbè yìí, wíwọ ṣọ́ọ̀bù pẹ̀lú ajá ṣì jẹ́ èèwọ̀.

Nígbà tí mo padà dé ilé, ìfẹ́ láti mọ̀ — ọmọbìnrin ìgbà èwe tí a lò nínú òṣì — tì mí láti wọn àpò náà. 2.752 kg. €3.99 ni ó yẹ kí n san. Kò sí ẹni tí ó mẹ́nu ba yúrò tí ó kù.

Ènìyàn rere ni mí. Onífaradà. Mo rò pé àṣìṣe ni. Ṣùgbọ́n nígbà tí iyèméjì bá ti wáyé, a gbọ́dọ̀ ṣàyẹ̀wò rẹ̀.

Ọjọ́ mẹ́ta lẹ́yìn náà mo padà lọ. Ìlànà kan náà. Ajá náà wà níbẹ̀.

— Ọ̀gẹ̀dẹ̀ wẹ́wẹ́ ti €1. Ó fún mi ní mẹ́rin kéékèèké.

Ọ̀rẹ́ mi ní ṣọ́ọ̀bù yìnyín-ìpara ń dúró pẹ̀lú òṣùwọ̀n rẹ̀. 0.456 kg. Iye owó gidi: €0.66. Ṣẹ́ńjì tí ó kù: €0.34.

Ìṣẹ̀lẹ̀ àkọ́kọ́ jẹ́ iyèméjì. Èkejì jẹ́ àyẹ̀wò. Mo nílò ẹ̀kẹ́ta láti dé ìdánilójú.

Ní ọ̀sán ọjọ́ kan náà, mo padà lọ. Ìran kan náà. Mo tún san €5.

Ní àkókò yìí, ọ̀rẹ́ mi aṣojú ìfiránṣẹ́ ẹrù ń dúró. Òṣùwọ̀n akọ́ṣẹ́mọṣẹ́. 2.90 kg. Iye owó gidi: €4.20. Ó gba €5. Ṣì kò sí ṣẹ́ńjì.

Àwọn ọjọ́ kọjá. Mo ní láti ronú nípa ọkùnrin náà, ipò náà, àyíká náà. Ìkọlù ojúkojú lè dá ìṣòro sílẹ̀ fún ìdílé mi. Àwọn ènìyàn kan kì í dáhùn sí ọ̀rọ̀.

Ṣùgbọ́n Frega ni orúkọ mi. Kí a jà mí lólè kì í sì í ṣe ọ̀kan lára ìtẹ̀sí mi.

Ẹ̀san mi gba ọ̀nà mìíràn.

Ọjọ́ márùn-ún lẹ́yìn náà, mo padà lọ láìsí ajá. Mo béèrè fún ẹni tí ó ni ṣọ́ọ̀bù — bàbá náà, tí ó jù mí lọ ní ọdún díẹ̀.

— Gbọ́, ọ̀rẹ́ mi, ìgbà tí ó kọjá ó dàbí ẹni pé ọ̀gẹ̀dẹ̀ wẹ́wẹ́ náà pọ̀ jù. Mo wọ̀n wọ́n nílé: 3.90 kg. Gégé bí iye owó tí a lẹ̀ mọ́ ògiri, €5.65 ni ó yẹ kí n san. €5 nìkan ni o gbà. Mo wá láti fún ọ ní ìyàtọ̀ náà.

Mo sì na €0.65 sí i, tí ó hàn kedere.

— Àyàfi bí ó bá jẹ́ àdínwó nítorí pé a ti mọ ara wa fún ogójì ọdún.

Ojú rẹ̀ là gbòò. Ìyàwó rẹ̀ àti àwọn ọmọ rẹ̀ dúró gbagidi. Ìrírí gbà á là.

— Àdínwó ni — ó sọ — fún oníbàárà pàtàkì.

Mo dá owó wẹ́wẹ́ náà padà sínú àpò mi.

— Ẹ ṣé — mo dáhùn. — Ṣùgbọ́n èmi kò ní rajà níbí mọ́. Àwọn àfiyèsí “oníbàárà pàtàkì” wọ̀nyí fi mí sí ipò tí ó le. Èmi kò ní ìdí fún wọn. Kò sí àlàyé. Ẹ ṣé ṣá.

Kò lè sọ ọ̀rọ̀ kankan. Ohun gbogbo ti yé e.

Ní àwọn ọjọ́ tí ó tẹ̀lé e, mo ń rìn kọjá ṣọ́ọ̀bù náà. Kò sí ọ̀rọ̀ kankan. Ojú tí a rẹ̀ sílẹ̀ nìkan. Wọ́n sọ ohun tí wọn kò ní ìgboyà láti sọ rí: ẹ má bínú.

Ẹ̀kọ́ inú rẹ̀ rọrùn: láti inú ìṣẹ̀lẹ̀ búburú, o lè yọ èyí tí ó dára jáde nígbà gbogbo. Bẹ́ẹ̀ ni àwọn àṣeyọrí mi ṣe ń ṣiṣẹ́.

Ẹni tí mo jẹ́ nìyí. Mo sì ṣì ń jẹ ọ̀gẹ̀dẹ̀ wẹ́wẹ́.

Nando

ÌTẸ̀SÍWÁJÚ

Ó jẹ́ 3:23 òru. Alẹ́ tí ó tutù díẹ̀. Ó dákẹ́ rọ́rọ́. Agogo ẹ̀rọ ìbánisọ̀rọ̀ ẹnu ọ̀nà dún. Gbogbo ènìyàn jí.

Ọmọbìnrin mi sọ kẹ́lẹ́kẹ́lẹ́ pé: “Wọ́n ti wá mú ọ. Àpò ìrìn àjò rẹ máa ń wà ní ìmúrasílẹ̀ lẹ́yìn ìlẹ̀kùn yàrá rẹ nígbà gbogbo.”

Kò gba ìtàn mi gbọ́. Kò tíì ka òtítọ́. Kò fọkàn tán mi. Èmi kò tilẹ̀ ṣeé gbàgbọ́. Ọ̀rọ̀ nìkan ni ó túmọ̀. Ìyẹn sì ni ìrora gidi.

Mo dáhùn ẹ̀rọ ìbánisọ̀rọ̀ ẹnu ọ̀nà. Ohùn kan sọ pé: “Ẹ má bínú fún wákàtí yìí, ṣùgbọ́n mo nílò láti bá yín sọ̀rọ̀. Èmi ni olùtajà èso tí ó wà nítòsí ilé yín.”

Mo jẹ́ kí ó wọlé. Ó ti fẹ̀ẹ́ pé ẹni ogójì ọdún. Nígbà tí mo fi máa wọ aṣọ ilé mi, ó ti jókòó nínú yàrá tí ó tóbi jù lọ nínú ilé. Pálọ̀.

Ìmọ̀lára rẹ̀ ti fọ́ túútúú. Ó ń sunkún. Èmi kò mọ ibi tí èmi yóò ti bẹ̀rẹ̀.

Ó béèrè ohun kan: “Nígbà tí mo bá bẹ̀rẹ̀ sí sọ̀rọ̀, jọ̀ọ́, ẹ má ṣe dá mi lọ́rọ̀ dúró.”

Èmi kò dá a dúró.

“Ní alẹ́ àná a ní àkókò yẹn. Ẹ rántí. Ẹ fẹ́ san sẹ́ńtì márùnlélógóta fún mi fún ọ̀gẹ̀dẹ̀ wẹ́wẹ́ náà, mo sì fún yín ní àdínwó.”

“Mo rántí,” mo sọ.

“Léyìn tí ẹ lọ, mo jókòó ní tábìlì pẹ̀lú ìdílé mi. Ẹ̀kọ́ tí ẹ kọ́ mi lágbára. Fún mi. Fún ọkùnrin ọjọ́ orí mi.”

“Mo kàn fẹ́ mọ̀ bóyá ẹ dárí jì mí. Àti láti tọrọ ìdáríjì yín.”

Ó mú aṣọ ìnujú kan dání, ó ń nu omijé kan tí ó ń padà wá ṣáá.

“Ẹ dárí wákàtí yìí jì mí. Èmi kò lè sùn láìkọ́kọ́ rí yín. Wíwá yín kò sì rọrùn. A wá orúkọ yín lórí ayélujára. Ojú-òpó wẹ́ẹ̀bù mẹ́ta ló jáde. Gbogbo wọn ní èdè Gẹ̀ẹ́sì. Kò yé wa ohun tí wọ́n ń sọ. Wọn kò ta nǹkan kan. Wọn kò béèrè nǹkan kan. Kò yé wa ohun tí àwọn ojú-òpó wọ̀nyẹn jẹ́.”

Ó rẹ́rìn-ín.

Mo dìde. Mo ní kí òun náà dìde. Mo gbá a mọ́ra tímọ́tímọ́.

Mo sọ fún un pé èmi kì í ṣe ọ̀jọ̀gbọ́n. Kì í ṣe olùkọ́. Èmi kò lè kọ́ ẹnikẹ́ni ní ẹ̀kọ́. Ọgbọ́n orí bàbá nìkan ni mo lò, níbi tí òfin àti ìlànà ti ṣáájú ìrònú ọ̀rọ̀ ajé yòówù.

Bí ó ti ń lọ, ó béèrè bóyá èmi yóò padà sí ṣọ́ọ̀bù rẹ̀. Mo dáhùn pé:

“Ohun tí ó ti kọjá ń kọ́ni. A kì í gbàgbé ìsinsìnyí láé. Ọjọ́ iwájú ń gbé nínú àlá wa, níbi tí a ti ń rí ẹni tí a fẹ́ dà.”

“Mo ti kọjá ọjọ́ iwájú. Nítorí pé ọ̀rọ̀ ìran-dé-ìran ni mò ń kọ́, kì í ṣe ẹ̀rù àbọ̀-ṣe láti jogún.”

Kò yé e dáadáa ohun tí mo ń sọ. Ìyẹn ni apá ọpọlọ mi — èyí tí, nínú ọ̀rọ̀ díẹ̀, kò sí nǹkan kan, ṣùgbọ́n bí o bá fetí sílẹ̀ dáadáa, ohun gbogbo wà níbẹ̀.

Nando

NÍ ẸNU ỌNÀ IKÚ

Àkókò tí ọkùnrin kan mọ̀ pé ìgbésí ayé ti yàn fún òun tẹ́lẹ̀.

Àyẹ̀wò àìsàn náà

Nígbàkígbà tí mo bá ń sọ ìtàn tí mo gbé láàyè, màá kọ́kọ́ rẹ̀rìn-ín músẹ́, léyìn náà màá máa ṣe kàyéfì bí mo ṣe là á já. Ipò náà kò bọ́gbọ́n mu, ó fẹ̀ẹ̀ẹ́ dà bí àlá. Ṣùgbọ́n ó mọ ìgbésí ayé mi, nítorí náà mo rí i pé dandan ni kí n sọ ọ́.

Oṣù Kííní 2007. Mo wà lóde ilé ìwádìí ìṣègùn kan, mo ń dúró de èsì iṣẹ́ abẹ. Wọ́n ti yọ carcinoid méje kúrò nínú ìfun kékeré mi léyìn iṣẹ́ abẹ méjì tí ó jìnnà sí ara wọn ní ojọ́ ọgbọ̀n péré.

Obìnrin olùfọ̀mọ́ kan tí mo mọ̀ lójú rọra sún mọ́ mi.

“Ẹ má bínú,” ó sọ. “Mo gbọ́… ìṣùpọ̀ jẹ̀jẹ̀rẹ̀. Ó yẹ kí ẹ lọ rí dókítà jẹ̀jẹ̀rẹ̀.”

Ní àkókò yẹn ikú farahàn bí ohun tí ó súnmọ́ jù lọ. Ṣùgbọ́n ìrònú dá sí i kíákíá.

Mo ronú nípa ọmọbìnrin mi tí ó ní àìlera ara. Sísá lọ kì í ṣe ọ̀nà mọ́. Nítorí náà, mo ní láti wà láàyè, kí n kọ́ ìsinsìnyí rẹ̀, kí n sì dáàbò bo ọjọ́ iwájú rẹ̀.

Láìpẹ́ lẹ́yìn náà, dókítà jẹjẹrẹ fìdí ohun gbogbo múlẹ̀: ìṣùpọ̀ neuroendocrine, ìrètí ìyè tí ó tó nǹkan bí ọgbọ̀n ọjọ́.

Pẹ̀lú ọ̀rọ̀ wọ̀nyẹn lọ́kàn, mo rìn lẹ́gbẹ̀ẹ́ etíkun kan tí ó ṣófo. Láàárín náà, afẹ́fẹ́ ń gbá mi lójú, àwọn ìgbì òkun sì ń sọ ohun kan kẹ́lẹ́kẹ́lẹ́ tí kò tíì yé mi.

Ìpinnu Náà

28 Oṣù Kìíní.

Mo wa ọkọ̀ lọ sí Naples láti wá àwọn ọ̀rẹ́ àtijọ́ àti àwọn oníbàárà mi tẹ́lẹ̀. Mo nílò owó àti ìbẹ̀rẹ̀ tuntun. Ṣùgbọ́n kò sí ẹni tí ó dókòwò yúrò kan ṣoṣo.

Dípò bẹ́ẹ̀, oúnjẹ alẹ́ ní ilé oúnjẹ nìkan ni wọ́n fi lọ mí.

Ọjọ́ díẹ̀ lẹ́yìn náà, ní 6 Oṣù Kejì, mo bá ara mi ní Naples pẹ̀lú yúrò 275 péré, láisí káàdì ìsanwó. Gẹ́gẹ́ bí àyẹ̀wò náà ti sọ, ọjọ́ mẹ́ẹ̀ẹ́dógún tàbí ogún ló kù.

Ní ẹnu ọ̀nà àbájáde òpópónà márosẹ̀, mo ní láti yan gúúsù tàbí àríwá.

Lẹ́yìn náà ìyàwó mi pè.

“Wá sílé.”

Ó gbàgbọ́ pé ìsoríkọ́ ni òun ń bá sọ̀rọ̀. Ṣùgbọ́n kò lè rí ohun tí ìjì họ́mọ̀nù inú ara mi ń ṣe.

Nítorí náà, mo yan àríwá.

Romania

Ọjọ́ méjì lẹ́yìn náà mo dé Brasov, ní Romania — agbègbè Dracula.

Ìrìn àjò náà kì í ṣe nítorí obìnrin kan. Dípò bẹ́ẹ̀, ìmọ̀lára inú lásán ni.

Yúrò ogún ló kù sínú àpò mi. Ó tó láti kú. Dájúdájú kò tó láti tún kọ́.

Síbẹ̀síbẹ̀, mo pinnu láti tún kọ́.

Ní báà kan, mo béèrè fún cappuccino àti cornetto. Àwọn obìnrin ará Romania, mo ṣàkíyèsí lẹ́ṣẹ̀kẹṣẹ̀, ní ẹwà tí ó ṣọ̀wọ́n. Ṣùgbọ́n àwọn ọkùnrin ibẹ̀ kì í sábà ní ìwà ọmọlúàbí sí obìnrin.

Obìnrin olùtajà oúnjẹ náà kíyèsí pé èmi kò ní owó wẹ́wẹ́. Dípò kí ó lé mi lọ, ó fetí sílẹ̀. A sọ̀rọ̀ fún wákàtí mẹ́ta.

Nígbẹ̀yìn ó sunkún, ó tilẹ̀ fẹ́ fún mi ní owó.

Mo kọ̀.

Dípò bẹ́ẹ̀, mo béèrè ìbéèrè kan:

“Ibo ni ilé tẹ́tẹ́ wà?”

Ó tọ́ka sí ìsàlẹ̀ òpópónà, ọkàn rẹ̀ dàrú.

Mo wọlé pẹ̀lú yúrò ogún. Ní agogo márùn-ún òwúrọ̀, mo jáde pẹ̀lú àádọ́ta-lé-nírínwó.

Nando

ÌTẸ̀SÍWÁJÚ

Títún Kọ́

Láìpẹ́ lẹ́yìn náà mo yá ilé kan ní àjà kẹrin fún yúrò 280. Obìnrin olùtajà oúnjẹ náà ló ṣe onídùúró fún ìsanwó náà.

Ní ọ̀sán, mo pàdé àwọn ọ̀dọ́bìnrin mélòó kan tí ń ṣiṣẹ́ ní àwọn ibùdókọ̀ ojú-irin abẹ́lẹ̀. Láàárín náà, mo bẹ̀rẹ̀ sí kọ́ ọ̀rẹ́.

Ìrìn àjò ọjà oúnjẹ tẹ̀lé e. Oúnjẹ yúrò àádọ́jọ farahàn lórí kọ́ńtà. Ṣùgbọ́n méjìlá péré ni mo san. Ẹja tuna jẹ́ ọ̀fẹ́ ní ìdajì, alápatà sì fún mi ní ẹran náà lọ́fẹ̀ẹ́.

Ilé tẹ́tẹ́ di báńkì mi ní alẹ́. Láàárín náà, ilé mi di ibi ìpàdé díẹ̀díẹ̀.

Adùn oúnjẹ Calabria ń yípo lórí tábìlì. Àwọn ìtàn ń kọjá láti ẹnu dé ẹnu. Ìgbésí ayé sì tún bẹ̀rẹ̀ jẹ́jẹ́.

Ìpadàbọ̀ Tí Kò Ṣẹlẹ̀ Rí

Oṣù Kejìlá 2007.

Ikú ti gbàgbé mi.

Ìyàwó mi tún pè.

“Wá sílé kíákíá.”

Yúrò méjìlá ló kù lọ́wọ́ mi. Ṣùgbọ́n ìwé ẹ̀bùn ilé-iṣẹ́ ọkọ̀ òfuurufú kan jẹ́ kí n lè kúrò ní Bucharest.

Ọkọ̀ òfuurufú sí Reggio Calabria kùnà láàárín òfuurufú. Dípò bẹ́ẹ̀, wọ́n yí wa padà sí Zurich.

Ní pápákọ̀ òfuurufú, mo tún ṣe àdáṣe. Nínú yàrá ìdúró British, mo gbá òpó tí ó ń darí ìlà ènìyàn mú bí ẹ̀rọ gbohùngbohùn, mo sì bẹ̀rẹ̀ sí kọrin.

Àwọn obìnrin atukọ̀ òfuurufú rẹ́rìn-ín.

Láìpẹ́ lẹ́yìn náà wọ́n fún mi ní ọkọ̀ òfuurufú sí Lọ́ńdọ̀nù — pẹ̀lú ọgọ́rùn-ún pọ́ùn.

Lọ́ńdọ̀nù, Paris, Róòmù, Naples.

Ìgbésẹ̀ kọ̀ọ̀kan béèrè ìṣẹ̀dá. Àkókò kọ̀ọ̀kan béèrè ìgboyà.

Nígbèyìn mo dé ilé lẹ́yìn ọjọ́ méje.

Ohun Tí Ó Tẹ̀lé E

Inú bí ìyàwó mi gidigidi.

“Ibo lo wà? Pẹ̀lú àwọn ọmọbìnrin rẹ?”

Mo rẹ́rìn-ín músẹ́.

“Ó dára pé wọ́n wà,” mo sọ. “Bí bẹ́ẹ̀ kọ́, èmi ì bá ṣì há sí Zurich.”

Láìpẹ́ lẹ́yìn náà mo bẹ̀rẹ̀ iṣẹ́ tuntun: ilé-iṣẹ́ òṣìṣẹ́ onígbà díẹ̀, iṣẹ́ ìkọ́lé, àti iṣẹ́ ààbò. Òṣìṣẹ́ méfà ló bẹ̀rẹ̀ iṣẹ́ náà. Ní oṣooṣù, a ń dá èrè padà sínú rẹ̀.

Ṣùgbọ́n àwọn ènìyàn díẹ̀ ló gbà á gbọ́.

Ìwólulẹ̀ Náà

Ní 2008 mo padà sí Romania.

Ilé-iṣẹ́ òṣìṣẹ́ náà dàgbà dé òṣìṣẹ́ 258 ará Yúróòpù. Iṣẹ́ ìkọ́lé ń bá ilé-iṣẹ́ àgbáyé kan ti Ítálì ṣiṣẹ́ pọ̀. Láàárín náà, iṣẹ́ ààbò ń ṣiṣẹ́ nínú ìsopọ̀ irin ti átọ́míìkì.

Mo kọ́ èdè Romania, mo kà á, mo kọ ọ́, mo sì sọ ọ́. Àwọn ìtàn àti àwàdà ṣí gbogbo ìlẹ̀kùn.

Lẹ́yìn náà, ní Oṣù Kejìlá, mo fi ohun gbogbo sílẹ̀ fún wọn, mo sì lọ.

Àwọn obìnrin náà ṣàtakò.

“Kò sí nǹkan kan tí yóò là á já láìsí ọ.”

Oṣù mẹ́ta lẹ́yìn náà ohun gbogbo wó lulẹ̀.

Kí nìdí?

Nítorí pé a kò lè fa ebi lé ẹlòmíràn lọ́wọ́. A kò lè gbé ìrírí fúnni. A kò sì lè fi ìwà iṣẹ́ ṣe ẹ̀bùn.

Ẹ̀kọ́ Tòótọ́

Ọmọ Ítálì tí kò ní owó, tí àwọn obìnrin ará Romania ń tì lẹ́yìn, lè dún bí àlá.

Ṣùgbọ́n òtítọ́ ń kọ́ni ní ohun tí ó le jù.

Ebi tòótọ́ ń pàtẹ́wọ́ fún àwọn tí ó gbé e sínú nìkan.

Àkíyèsí Ìkẹyìn

Nígbà tí a bí mi, wọ́n fún mi ní orúkọ ìdílé bí tèmi — **FREGA** — orúkọ tí a sábà máa ń so mọ́ àwọn olè àti àwọn jìbìtì.

Fún ọdún mọ́kànlélọ́gọ́ta ni mo ti ń gbìyànjú láti fi hàn pé òdìkejì ni òtítọ́.

Nítorí pé orúkọ kì í ṣàlàyé ẹni tí a jẹ́.

Dípò bẹ́ẹ̀, àmì-ọjà ló ń ṣe bẹ́ẹ̀.

Àmì-ọjà kan sì ni a ń kọ́ nípasẹ̀ ìṣe nìkan.

Nando

LÁÌSÍ ṢÒKÒTÒ PÉŃPÉ

Àná ti jẹ́ ọjọ́ tí ó gba agbára, ṣùgbọ́n tí ó tún yanjú nǹkan — bí ó ti máa ń rí. Èmi kò fi àkókò mi ṣòfò láìní èrè rí: àkókò ọpọlọ mi ń tẹ̀lé òfin tí ó múná; ti obìnrin kò tẹ̀lé òfin kankan.

Síbẹ̀ mo lọ sùn ní èmi nìkan nítorí pé ìyàwó mi ti pinnu láti gba “ìsinmi.” Ẹ má bínú — *ìsinmi nǹkan oṣù*. Mo rẹ́rìn-ín. Òun kò rẹ́rìn-ín.

Ọmọbìnrin mi kò jẹ́ kí àǹfààní náà bọ́ láti rán mi létí pé ní ọmọ ọdún 61 mo ti “darúgbó,” àti pé èmi kò ní ní agbára tàbí ìgboyà láti bá obìnrin lò ní ibi àṣírí — dájúdájú èmi yóò wó lulẹ̀. Ọmọbìnrin mi ni, ìgbésí ayé mi.

Ẹ̀rín músẹ́ kan tó láti sọ ohun gbogbo. Ṣùgbọ́n èmi kò lè dá ara mi dúró láti ju ọ̀rọ̀ kan sílẹ̀:

Ọ̀pọ̀ ń lò ó láti lọ sí ilé ìgbọ̀nsẹ̀ nìkan. Àwọn mìíràn ń ṣe bí akọni. Àwọn mìíràn láti mú èrò jáde. Àwọn mìíràn di bàbá, lẹ́yìn náà olùfẹ́. Àwọn mìíràn sì ń wò ó lásán.

Èmi ti sọ ọ́ di irinṣẹ́ iṣẹ́ alákòókò-kíkún — wọ́n sì ń yọ owó-orí rẹ̀ láti orísun.

Ẹ̀rín bú jáde lẹ́nu rẹ̀, kò ṣeé dá dúró. Ìyàwó mi, láti yàrá kejì, fìdí ìdájọ́ rẹ̀ tí ó máa ń ṣe múlẹ̀: “Bìlísì ni ọ́.” Ó tọ́.

Mo ti bọ́ aṣọ láti lọ sùn — ó jẹ́ agogo 11 alẹ́. Mo wọ aṣọ eré ìdárayá tí ó rọ̀ mí lọ́rùn. Ìṣẹ́jú mẹ́wàá lórí fóònù mi, bí ó ti máa ń rí ní gbogbo alẹ́, lẹ́yìn náà oorun.

Ní nǹkan bí agogo 5 àárọ̀, ohun kan bọ́ sílẹ̀. Òtútù ń mú mi. Mo na ọwọ́ sísàlẹ̀ sí ṣòkòtò mi àti ṣòkòtò péńpé mi — àwọn méjèèjì ti lọ.

Ta ló ṣe èyí? Kò sí àpèjẹ, kò sí àlejò, kò sí ìpè. Nítorí náà, ta ló ṣí àpótí owó?

Mo ṣàyẹ̀wò dáadáa pé àwọn ohun ọ̀ṣọ́ ìdílé ṣì wà níbẹ̀, láìfarapa. Lẹ́yìn náà mo ṣàkíyèsí pé “ọ̀rẹ́ àtijọ́” mi ti jí ṣáájú mi, ó dá a lójú pé iṣẹ́ wà láti ṣe.

Iṣẹ́ dé lóòótọ́ — ṣùgbọ́n kì í ṣe irú èyí tí ò ń rò. Irú èyí tí mo ń gbé láàyè fún: **láti sọ ìtàn òtítọ́ kan fún ọ kí n sì mú ọ rẹ́rìn-ín músẹ́.**

Nando

OBÌNRIN ARÁ RỌ̀ṢÍÀ KAN

Oṣù Kẹ̀fà 2006 — Ìbẹ̀rẹ̀

Mo ń ṣe òwò ọjà lọ́pọ̀ tèmi—ìtọ́jú ilé, ìtọ́jú ara, ìtànjẹ títóbi. Mo rò pé mo lágbára. Agbéraga lásán ni mí.

Oṣù Keje, Rimini. Ìfihàn ọjà kan tí ó kún fún àwọn alábàáṣiṣẹ́ mi tẹ́lẹ̀, àwọn oníbàárà, àwọn ọ̀rẹ́, àti àwọn obìnrin. Obìnrin pọ̀ jù. Ìgbà yẹn ni ó yé mi ìdí tí ìfihàn ọjà fi wà: o sọ pé “iṣẹ́,” ṣùgbọ́n àwáwí lásán ni láti pòórá sínú àwọn yàrá mìíràn.

Èmi kò ṣe ìwé eré ọkọ oníbànújẹ́ rí pẹ̀lú àwọn obìnrin olùgbàlejò. Kì í ṣe ọ̀nà mi. Mo máa ń sọ nígbà gbogbo pé mo nífẹ̀ẹ́ ìyàwó mi, òun náà sì nífẹ̀ẹ́ mi—nítorí pé mo máa ń padà sílé pẹ̀lú owó, ìrírí, àti láìsí ìyàlẹ́nu tí ó ń ràn.

Ní alẹ́ yẹn mo pe akọ́ṣẹ́mọṣẹ́ kan. Wákàtí méjì ti àkókò rẹ̀, mọ́, rọrùn, ewu kékeré. Bẹ́ẹ̀ ni mo gbàgbọ́.

Ó dé: arẹwà bí òkun ìgbà òtútù, ara pípé, ìwà tí ó lágbára. Ó béèrè owó lẹ́ṣẹ̀kẹṣẹ̀—kì í ṣe dókítà; ohun tí ó súnmọ́ òṣìṣẹ́ ìtọ́jú pàjáwìrì ni.

Mo di apá rẹ̀ mú, mo sì sọ fún un pé kí ó múra: mò ń mú un lọ sí ilé oúnjẹ tí ó dára jù lọ ní ìlú, mo sì fẹ́ ra wákàtí 24 rẹ̀ tí ó kàn.

“Èló ni o máa fún mi?” Mo fún un ní gbogbo ohun tí ó wà nínú àpò mi. Ó bẹ̀rẹ̀ sí kà á, ó ṣì í kà, ó sì yé e pé òun ti wọ ẹgbẹ́ mìíràn.

Ó béèrè bóyá mo ní àṣà burúkú tí mo ti bá, ìyapa, tàbí eré àjèjì. Mo sọ fún un pé ọkùnrin tí eré ìdárayá tọ́ dàgbà ni mí, tí ilé-iṣẹ́ àgbáyé kọ́, àti olùwòran ìgbésí ayé tí kò ní ìwé àṣẹ.

Ara rẹ̀ balẹ̀. A rìn lọ sí ilé oúnjẹ—ó kọ takisí. Ó pe ọ̀rẹ́ rẹ̀ kan láti dara pọ̀ mọ́ wa. Ó yé mi: orílẹ̀-èdè àjèjì, ìṣọ́ra. Ó tọ́.

Oúnjẹ alẹ́ parọ́rọ́, ó fẹ́rẹ̀ẹ́ jẹ́ ti ìfẹ́, ṣùgbọ́n mo dúró sí ti ọpọlọ. Kí n tó fi àwọn ohun ọ̀ṣọ́ ìdílé lé e lọ́wọ́, mo nílò láti mọ ẹni tí ó jẹ́.

Nígbà tí a padà dé ilé, ó kọlù mí ní ọ̀dẹ̀dẹ̀. Kò sí àkókò fún bẹ́ẹ̀dì. A jẹ gbogbo ohun tí ó hàn gbangba run àti gbogbo ohun tí ó kọjá rẹ̀.

Wákàtí mẹ́jọ lẹ́yìn náà mo ń lọ. Ó bẹ̀ mí pé kí n má lọ. Nítorí náà, mo ṣe ìlérí kan: “Kí ọdún yìí tó parí, èmi yóò mú ọ lọ sí Rọ́ṣíà láti rí ìdílé rẹ̀.” Kò gbà mí gbọ́. Mo béèrè ìmẹ́ẹ̀lì rẹ̀. Ó fún mi.

Nando

Saint Petersburg — Ìsọ̀kalẹ̀

Oṣù Kọkànlá 2006. Mo fi ìmẹ́ẹ̀lì ránṣẹ́ sí i: mo ti ṣetán láti fò lọ sí Rọ́ṣíà, fi àlàyé àkáǹtì báǹkì rẹ ránṣẹ́ sí mi. Kò ṣì gbà mí gbọ́. Nítorí náà, mo fi owó ránṣẹ́ sí ìdílé rẹ̀.

Tíkẹ́ẹ̀tì. Ìwé ìwọ̀lú. MILANO–SAINT PETERSBURG.

Ní Malpensa ó béèrè owó sí i. Ohùn rẹ̀ yí padà—láti ti ọ̀rẹ́ sí ti agbára. Kò dùn mọ́ mi.

Ìrìn àjò ọkọ̀ òfuurufú náà dákẹ́ rọ́rọ́. Ìyá rẹ̀ pàdé wa ní pápákọ̀ òfuurufú. Wọ́n mú mi lọ sí ilé kan. Kò sí ilé ìtura tí a fàyè gbà.

A lọ sí ọjà, a ra oúnjẹ, a sì jẹ oúnjẹ alẹ́ pẹ̀lú ìdílé náà. Lẹ́yìn náà ó lọ. Mo dúró sínú ilé, tí a tì mọ́lé.

Ní òwúrọ̀ ojọ́ kejì, mo gbìyànjú láti ṣí ilẹ̀kùn. Ó wà ní títì. Kì í ṣe jíjí ènìyàn gbé—ìhámọ́ tí a ṣàkóso lásán.

Ó dé ní agogo 11, ó ń rẹ́rìn-ín músẹ́. Ní ọ̀sán a ó jẹ́ àlejò ní ilé dacha kan lẹ́yìn òde ìlú.

Ọ̀rẹ́ rẹ̀ àti ọ̀dọ́kùnrin kan wá gbé wa. Yìnyín wà níbi gbogbo. A dé ilé kọ̀nẹ́lì KGB ti bàbá rẹ̀.

Èdè Gẹ̀ẹ́sì mi ló gbé àwọn ìjíròrò. Ilé ńlá náà jẹ́ àgbàyanu. Kódà ọwọ́ ìdí-ìwẹ̀ bidet jẹ́ wúrà.

Gbogbo oúnjẹ jẹ́ olóore, gbogbo àkókò ní ọtí wáinì tirẹ̀. Lẹ́yìn náà wọ́n mú mi lọ sí ilé ìwẹ̀ gbígbóná sauna ti àwọn ọkùnrin, ní ọgọ́rùn-ún mítà sí ibẹ̀. Ìwọ̀n 20 nísàlẹ̀ òdo lóde. Lẹ́yìn sauna a dúró ní ihòòhò nínú yìnyín. Àṣà ará Rọ́ṣíà. Èmi kò béèrè ohun tí ó tẹ̀lé e.

Ní alẹ́ yẹn mo sùn ní èmi nìkan, nínú yàrá arẹwà kan tí ó kún fún ẹ̀rọ gbohùngbohùn àṣírí. Òun sùn sí ibòmíràn.

Òwúrọ̀: oúnjẹ àárọ̀ pẹ̀lú kọ̀nẹ́lì náà. Lẹ́yìn náà ó fi àwọn ọkọ̀ rẹ̀ àti àwọn alùpùpù rẹ̀ hàn mí, ó sì wa ọkọ̀ gbé mi yí dacha náà ká pẹ̀lú ajá pug kan lábẹ́ apá rẹ̀.

Ọ̀sán: padà sí Saint Petersburg. Ìrọ̀lẹ́: ó gbìyànjú láti jẹgàba lé mi lórí, láti ṣàkóso mi. Kò mọ ẹni tí mo jẹ́ rárá.

Ní ọjọ́ kejì a wa ọkọ̀ gba òpópónà ńlá náà—20 km ti ṣọ́ọ̀bù, àmì-ọjà, ọrọ̀. Kì í ṣe ìlú òtòṣì. Ó tẹ̀lé Moscow nìkan.

Oúnjẹ alẹ́ pẹ̀lú ìdílé kọ̀nẹ́lì náà: orísi caviar ogún, oúnjẹ tí kò lópin, ọgọ́rùn-ún dọ́là fún ẹnì kọ̀ọ̀kan. Lẹ́yìn náà padà sí ẹ̀wọ̀n mi. Ó tún ti ilẹ̀kùn, ó sì lọ.

Ní ọjọ́ tí ó tẹ̀lé e ó padà wá. Mo jáde fún ìṣẹ́jú kan, mo gba takisí, mo sì sá lọ—mo fi gbogbo àpò mi sílẹ̀ séyìn.

Ó ń pè bí wèrè. Níkẹyìn mo dáhùn pé: “Mo wà ní pápákọ̀ òfuurufú.” Ó dé pẹ̀lú ìyá rẹ̀. Wọ́n fipá gba owó lọ́wọ́ mi pẹ̀lú ìhalẹ̀ pé àwọn yóò fi ẹjọ́ mi sun ọlọ́pàá. Mo san án. Mo wọ ọkọ̀ òfuurufú. Mo fò lọ sí Milano.

Àlá burúkú náà ti parí. Ṣùgbọ́n ó ti wọ inú mi, ó sì mọ̀ bẹ́ẹ̀.

Nando

Ìpadàbọ̀ Sí Ìgbésí Ayé — Ìjáde

Mo padà sí Ítálì. Mo wọ ọkọ̀ mi láti wa lọ sí Turin fún iṣẹ́. Ó pè.

Ohùn rẹ̀ yàtọ̀, ó dùn, ó ní ọ̀wọ̀, ó rọ̀. Idán ìwà obìnrin. Mo mọ̀ pé ó léwu. Gbígbà fún un túmọ̀ sí sísọ ara mi nù.

Kò dẹ́kun pípè. Ó ní kí n wá gbé òun ní pápákọ̀ òfuurufú ní Ọjọ́bọ̀ ní 18:00. Ní 17:00 mo wà lórí òpópónà márosẹ̀ Torino–Piacenza. Ì bá rọrùn láti yí ọ̀nà padà kí n sì dé ibẹ̀.

Dípò bẹ́ẹ̀, mo tì í pa. Ohun kan tí ó jẹ́ àṣekágbá sì yé mi:

Àwọn obìnrin lágbára. Nígbà tí wọ́n bá fẹ́ nǹkan kan, wọ́n á gbà á—láìbéèrè.

Àròjinlẹ̀ Léyìn Náà

A jáde kúrò nínú sauna ní ìhòòhò sínú yìnyín. Ìwọ̀n ogún nísàlẹ̀ òdo. Kọ̀nẹ́lì KGB tẹ́lẹ̀ kan ń rẹ́rìn-ín músẹ́ sí mi. Àwọn ọkùnrin ará Rọ́ṣíà ń rẹ́rìn-ín bí ẹni pé kò sí nǹkan kan.

Fún ìgbà àkọ́kọ́ nínú ìrìn àjò yẹn, èrò kan tí ó rọrùn kọlù mí:

Bí èyí bá bàjẹ́… ta ni èmi yóò pè?

Ìdáhùn dé kíákíá ju èrù lọ:

Kò sí ẹnì kankan.

Ìgbà yẹn ni òtítọ́ yé mi: èmi kò sí nínú ewu. Mo ti jáde kúrò nínú ayé mi.

Nígbà tí o bá sì jáde kúrò nínú ayé rẹ, o kì í rí ààbò. Àbájáde ni o máa ń rí.

Nando

ITẸ́ ÒKÚ

Oṣù Karùn-ún 1975 ni. Ọmọ ọdún mẹ́wàá ni mí nígbà tí mo ré ẹnu ọ̀nà yẹn kọjá fún ìgbà àkọ́kọ́. Mo rò pé mò ń wọ ibi ìrora. Ọmọdé lásán ni mí. Dípò bẹ́ẹ̀, mo ṣàwárí pé nǹkan méjì péré ló wà níbẹ̀: òkú kan àti ìrántí kan.

Òkú náà wà ní títì pa sínú àpótí kọnkéré — bí o bá ní oríire. Ní Ítálì ìyẹn jẹ́ ohun àdánidá; níbòmíràn àwọn ètùtù yàtọ̀, ṣùgbọ́n nítorí ìdí àṣà nìkan, kò ju bẹ́ẹ̀ lọ.

Ìrántí ń gbé nínú fọ́tò. Àwọn ènìyàn tí ń rìn kọjá dá ọ mọ̀ tàbí rí ọ fún ìgbà àkọ́kọ́. Gbogbo ohun tí ó ṣẹ́kù nínú rẹ wà ní ìhámọ́ nínú àwòrán yẹn, àwọn òdòdó sì ń sọ ohun kan ṣoṣo: *Èmi kò gbàgbé rẹ.*

Ṣùgbọ́n níwọ̀n bí èmi kò ti dà bí àwọn yòókù rí, dídúró ní ìtúpalẹ̀ yìí ì bá jẹ́ àdàkọ-àti-lẹ́mọ́ ohun tí gbogbo ènìyàn ń sọ. Nítorí náà, jẹ́ kí a wo itẹ́ òkú láti igun mìíràn: **ibi ìgbádùn.**

Ìdí kan wà tí àwọn ènìyàn fi ń tún gbólóhùn yẹn sọ: *níbi ìsìnkú àwọn ènìyàn ń rẹ́rìn-ín, níbi ìgbéyàwó àwọn ènìyàn ń sunkún, àti lẹ́yìn ìyẹn… ó dára, kò sí ẹni tí ó ń sọ̀rọ̀ nípa rẹ̀, ṣùgbọ́n ìkọ̀sílẹ̀ jẹ́ kìkì àìnírètí àti ìdánìkanwà.* Ahahahah.

Ohun àkọ́kọ́ tí ó wá sí ọkàn ni ìgbà tí mo jẹ́ ọmọ ọdún mẹ́rìndínlógún, tí mò ń gbá rugby. Àwọn họ́mọ̀nù ń ṣáájú mi, ayé obìnrin wà lẹ́yìn mi, àárẹ ẹgbẹ́ eré ìdárayá mi sì máa ń wà ní ìmúrasílẹ̀ pẹ̀lú "ìmọ̀ràn."

Ó sọ fún mi pé itẹ́ òkú jẹ́ ibi àgbàyanu láti pàdé obìnrin. Mo wò ó, ó sì yani lẹ́nu pé ó bógbọ́n mu. Ṣùgbọ́n èmi kò ní ìgboyà láti gbìyànjú rẹ̀ — kì í ṣe ní ojọ́ orí yẹn.

Ẹ jẹ́ ká fò síwájú sí Ojọ́ Àìkú kan ní ìgbà ẹ̀ẹ̀rùn ní 1986. Ọmọ ọdún mọ́kànlélógún ni mí. Mo wọ itẹ́ òkú Cosenza — kì í ṣe ìlú mi, kì í ṣe itẹ́ òkú mi — ṣùgbọ́n ìjì họ́mọ̀nù ṣì ń tẹ̀lé mi ní òtítọ́.

Mo dúró láti bá olùtọ́jú ibẹ̀ sọ̀rọ̀. Àwọn ìbéèrè mi yà á lẹ́nu: mo fẹ́ mọ bí nǹkan ṣe ń lọ, bí àwọn ènìyàn ṣe ń rìn, pàápàá àwọn obìnrin. Léyìn náà mo dúpẹ́ lọ́wọ́ rẹ̀, mo sì sọ pé, "Ó di ìgbà díẹ̀." Ó béèrè pé, "Níbo?" "Níbí," mo sọ. "Kódà nígbà tí a bá kú, gbogbo wa la máa padà síbí."

Léyìn náà mo rí i. Obìnrin kan, ọmọ ọdún márùndínláàádọ́ta, tí ó wọ aṣọ dúdú, ó kúrú, ó rí roboto, ó dúró níwájú ihò ìsìnkú àjà kejì, ó ń sunkún. Mo rọra sún mọ́ ọn. Ó ń bá a sọ̀rọ̀ — ọkọ rẹ̀ ni, láìsí àní-àní — ó ń béèrè ìdí tí ó fi fi òun sílẹ̀ láìpẹ́ bẹ́ẹ̀.

Ohun kan ṣoṣo ló wà láti ṣe: mo dúró lẹ́gbẹ̀ẹ́ rẹ̀, èmi náà sì bẹ̀rẹ̀ sí sunkún. Ìyẹn rẹ ààbò rẹ̀ sílẹ̀ lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀, ó sì gbé ìbéèrè tí ó hàn gbangba dìde: *Ta ni ọ̀run àpáàdì ni ọkùnrin yìí?*

Ogójì ìṣẹ́jú léyìn náà, a wà ní báà kan, a ń mu kọfí. Nígbà tí àlá jìbìtì kékeré mi sì ti parí iṣẹ́ rẹ̀, mo bá ara mi nínú ilé rẹ̀.

Ẹ jẹ́ ká kàn sọ pé ipò náà gbóná sí i. Ṣùgbọ́n ohun kan ṣoṣo tí ó dà mí láàmú gan-an ni fọ́tò ọkọ rẹ̀ lórí tábìlì ègbẹ́ bẹ́ẹ̀dì, tí ó ń tẹjú mọ́ mi bí ẹni pé ó ń sọ pé: *Bí mo bá wà láàyè, wàhálà ì bá dé bá ọ.* Ahahahah.

Èmi kò tún àdánwò náà ṣe rí. Ṣùgbọ́n mo gbọ́dọ̀ gbà pé ìrírí ni. Kò ná mi ní nǹkan kan. Dọ́là kan péré — iye owó kọfí.

Nando

ÌKỌ̀SÍLẸ̀

Àwọn ènìyàn tí ó mọ̀ mí nígbà èwe mi — àti léyìn náà pàápàá, nínú ẹ̀dá mi tí ń yí padà, tí ó ní ìṣẹ̀dá, tí ó fẹ́ràn ènìyàn, tí ó jẹ́ akọ̀ṣẹ́mọṣẹ́, tí ìdánimọ̀ rẹ̀ ń yí padà — kì bá tí fi dọ́là kan ṣoṣo ta tẹ́tẹ́ lórí wíwà ìgbéyàwó mi. Àwọn onírètí, àwọn alálàá tòótọ́, fún mi ní **ọdún mẹ́ta**. Ìyẹn ni ó pọ̀ jù lọ.

Lónìí mo dúpẹ́ lọ́wọ́ wọn. Wọ́n súnmọ́ ọn. Nọ́ńbà *mẹ́ta* tọ̀nà. Wọ́n kàn ṣì nọ́ńbà kan.

Ó ti di **ọdún 33**. Ìgbéyàwó aláyọ̀. Àti ní ayọ̀, òmìnira.

Nígbà tí àwọn ènìyàn bá béèrè ipò ìgbéyàwó mi — àpọ́n, ẹni tí ó ti ṣègbéyàwó, ẹni tí ó kọ ìyàwó sílẹ̀, opó — mo máa ń fún wọn ní ìdáhùn kan ṣoṣo tí ó bọ́gbọ́n mu ní Amẹ́ríkà 2026: **àdéhùn onígbà-díẹ̀ nìkan ni mo ń gbà.** Ìyókù jẹ́ ìpolówó ọjà.

Nígbà tí àwọn tí ó ti kọ ara wọn sílẹ̀ — àwọn tí ń sá lọ léraléra — bá béèrè àṣírí lọ́wọ́ mi, mo máa ń sọ ìtàn ìbẹ̀rẹ̀ mi fún wọn. Kì í ṣe ti ìfẹ́. Ti ìmọ̀ nípa ẹ̀dá ènìyàn. Èyí tí ó dún bí ọ̀rọ̀ TED Talk tí a fi kùmọ̀ baseball sọ.

Báyìí ni ó ṣe lọ.

Ní ìbẹ̀rẹ̀, ẹ̀dá ènìyàn àkọ́kọ́ — ẹ jẹ́ ká pè é ní **Chat**, fún ìrọ̀rùn — ni a kò ṣe fún ìgbésí ayé ilé. Ó fẹ́ràn ìdákẹ́jẹ́ẹ́, àyè, àti ẹ̀tọ́ láti mí láìsí ìpàdé ìgbìmọ̀.

Lẹ́yìn náà ìṣíkiri ṣẹ̀lẹ̀. Àwọn àṣà dàpọ̀. Àwọn ènìyàn pàdé. Lójijì ni ayé ṣàwárí ohun kan tí ó yani lẹ́nu: **ẹ̀dá ènìyàn ń ṣiṣẹ́ dáadáa nígbà tí wọ́n bá dẹ́kun ṣíṣe bí ẹni pé àwọn nìkan ló wà.**

Ṣùgbọ́n ibi ìyípadà nìyí.

Ní ọjọ́ kan Chat lọ ṣọ̀dẹ̀. Obìnrin náà lọ kórè — òdòdó, àwọ̀, èrò, àtúnṣe. Ó ṣe ihò àpáta náà lọ́ṣọ̀ọ́. Ọkùnrin náà padà dé, kò sì dá ibẹ̀ mọ̀.

Ìjà. Ohùn ròkè. Ààlà ré kọjá. Ìkọ̀sílẹ̀ àkọ́kọ́ nínú ìtàn sì bẹ̀rẹ̀: **Ìkólọ lẹ́ṣẹ̀kẹṣẹ̀. Ihò àpáta tuntun. Kò sí ẹjọ́ kòtẹ́milọ́rùn.**

Ìròyìn náà tàn kálẹ̀ kíákíá. Kódà àwọn ẹranko sọ̀rọ̀ nípa rẹ̀. Ẹ̀rù ba gbogbo ènìyàn. Nítorí pé nígbà tí ìbáṣepọ̀ bá wó, gbogbo àyíká ló máa ń mọ̀ ọ́n lára.

Ṣùgbọ́n ẹ̀dá ènìyàn jẹ́ olórí kunkun. Àwọn ènìyàn padà sọ́dọ̀ ara wọn. Kì í ṣe nítorí ìjẹgàba. Kì í ṣe nítorí ẹ̀rù. Ṣùgbọ́n nítorí pé ìsopọ̀ — èyí tòótọ́ — ni ohun kan ṣoṣo tí ó ń la àkókò já.

Lẹ́yìn náà ẹ̀sìn dé, ó sì sọ èrò ìgbéyàwó di ilé-iṣẹ́ ìṣelọ́pọ̀. Ètò kan. Ìgbékalẹ̀ kan. Àdéhùn tí ó ní àwọn ìpínrọ̀ ju NDA ti Silicon Valley lọ.

Ì bá yẹ kí wọ́n pè é ní **ILÉ-ÌṢẸ̀ RÚDURÙDU ẸDÁ ÈNÌYÀN**, ṣùgbọ́n ìpolówó ọjà tún borí.

Àti pé èyí ni ìparí èrò mi ti Amẹ́ríkà, èyí tí mo ń sọ ní gbogbo èdè tí mo mọ̀:

Ìkọ̀sílẹ̀ kì í sábà jẹ́ ojútùú. Kì í ṣe nítorí pé ìgbéyàwó pé — kò pé. Ṣùgbọ́n bí o kò bá ṣetán láti gbé inú rẹ̀, sísan iye owó àṣìṣe tìrẹ ni ohun òtítọ́ kan ṣoṣo tí ó kù láti ṣe.

Nando

ÌTÀN KAN LÁTI RẸ́RÌN-ÍN SÍ… BÓYÁ.

A bí Carlo ní àádọ́ta ọdún sẹ́yìn, ọkàn onínúure pẹ̀lú kíkólòlò tí kò fi í sílẹ̀ rí — kódà nísinsìnyí, gẹ́gẹ́ bí ọkùnrin tí ó ti dàgbà, tí ń ṣe bí ẹni pé òun ti dàgbà.

Ní alẹ́ kan ó pè wá sí oúnjẹ alẹ́ ní ilé rẹ̀. Ìjíròrò àṣà, ọtí wáìnì lórí tábìlì, lójijì ni ìyàwó rẹ̀ Angela bẹ̀rẹ̀ sí sọ ìtàn àwọn ọjọ́ àkọ́kọ́ wọn.

Gbogbo wa tẹ́tí sí i. Nítorí pé Carlo tí ó ń ṣàpèjúwe… kò sí ẹnì kankan nínú wa tí ó pàdé rẹ̀ rí.

“A ń fẹ́ ara wa sọ́nà,” ó sọ. “Mo ń ṣiṣẹ́ ní ilé ìtajà oògùn kan. Carlo máa ń dúró lóde títí iṣẹ́ mi á fi parí. Ó máa ń rùn dáadáa nígbà gbogbo, ó máa ń múra dáadáa nígbà gbogbo.”

Títí di ìsinsìnyí, ohun gbogbo jẹ́ bí ó ti yẹ.

“Ṣùgbọ́n fún ọjọ́ mẹ́ta àkọ́kọ́,” ó tẹ̀síwájú, “ó máa ń wa ọkọ̀ tàárà láti ilé ìtajà oògùn sí ilé mi. Kò yà sí ibòmíràn. Kò dá nǹkan kan sílẹ̀. Ọ̀dọ́ ni wá, ẹ̀jẹ̀ ń hó, òun sì jẹ́… ọlọ́wọ̀ jù. Ó tọ́ jù. Carlo jù.”

Ní ìrọ̀lẹ́ ọjọ́ kẹ̀rin ó béèrè láti wa ọkọ̀ rẹ̀. Ó gbà.

Ó mú un lọ sábẹ́ Afárá Mẹ́ta — ibi àtijọ́ tí àwọn ọ̀dọ́ tọkọtaya máa ń lọ láti fẹnu ko ara wọn lẹ́nu. Carlo dúró gbagidi bí àgbọ̀nrín níwájú iná ọkọ̀.

Ó sọ kẹ́lẹ́kẹ́lẹ́, ẹ̀rù ń bà á: “Èmi… èmi kò ní… ààbò kankan.”

Ó sọ fún un pé kí ó má ṣe dàámú, òun ń lo òrùka ìdènà oyún. Carlo, tí ọkàn rẹ̀ balẹ̀, sì sọ pé:

“Ó dára gan-an. Nígbà náà, nígbà tí a bá ṣègbéyàwó, a kò ní nílò láti ra òrùka ìgbéyàwó.”

Ó rò pé ó ń ṣe àwàdà. Ó fẹ̀ ẹ ṣá. Nílé, ó sọ pé, “kò burú… ṣùgbọ́n ẹ jẹ́ ká kàn sọ pé mo ní láti kọ́ ọ ní ọ̀pọ̀ nǹkan.” Ó sì dúró síbẹ̀. Ìyọ́nú ni.

Oṣù mélòó kan lẹ́yìn náà ó lóyún. Ní ọjọ́ kan omi ọmọ rẹ̀ fọ́. Ó pè é pé: “Wá gbé mi. Nísinsìnyí.”

Carlo dé pẹ̀lú… oníṣẹ́ ọ̀pá omi. Ọkùnrin náà mú okùn kan dání, àwọn méjèèjì sì ń wá “ibi tí omi ti ń jò” káàkiri ilé.

Ó jẹ́ kí ó kọjá. Ó wa ọkọ̀ gbé e lọ sí ilé ìwòsàn. Ó bí ìbẹ́rin.

Carlo wà lóde, ó ń mu sìgá bí èéfín ilé ìdáná, ó ń fọ́nnu fún gbogbo ènìyàn — “Ọmọ mẹ́rin! Kì í ṣe gbogbo ènìyàn ló lè ṣe bẹ́ẹ̀!”

Agbẹ̀bí náà sún mọ́ ọn, ó sì sọ pẹ̀lú ìfarabalẹ́ ńlá pé:

“Ọ̀gbẹ́ni Carlo… nínú àwọn ọmọ mẹ́rin náà, ọ̀kan jẹ́ Aláwọ̀ Dúdú.”

Carlo dẹ́kun ẹ̀rín. Ó béèrè fún dókítà.

Ó béèrè àlàyé. Ó béèrè ìmọ̀ sáyẹ́nsì, ìmọ̀ àbùdá, ìṣirò, ìdásí Ọlọ́run, àti agbẹjọ́rò.

Ó fọ̀rọ̀ wá àwọn ọ̀rẹ́ rẹ̀ lẹ́nu wò. Ó ń kẹ́kọ̀ọ́ DNA bí ẹni tí ń múra fún oyè ọ̀mọ̀wé. Ó ronú nípa gbogbo ìṣeéṣe, títí kan ọ̀pin ayé.

Níkẹyìn, ó dé ìparí èrò rẹ̀: Ọ̀rẹ́kùnrin àtijọ́ Angela kan ti ní láti fi… “ìyókù” kan sílẹ̀. Ìyókù yẹn sì fi sùúrù dúró de àkókò ògo rẹ̀.

Gbogbo wa jókòó síbẹ̀ ní tábìlì, a dúró láàárín àìgbàgbọ́, àwàdà, àti ìṣeéṣe — tí ó jìnnà ṣùgbọ́n tí ó dùn — pé apá kan nínú èyí lè jẹ́ òtítọ́.

Carlo ń fetí sílẹ̀ ní ìdákẹ́jẹ́ẹ́. Angela, arẹwà bí oòrùn ọ̀gànjọ́, ń sọ ọ́ pẹ̀lú ìdánilójú tó bẹ́ẹ̀ tí àwọn ohun èlò ilé pàápàá gbà á gbọ́.

Kò sí ẹni tí ó mọ bí ìtàn náà ṣe parí gan-an rí.

Ṣùgbọ́n bí a ṣe ń kúrò nínú ilé, àwọn ọmọ mẹ́rin náà sáré jáde láti dágbére. Mẹ́ta funfun. Ọ̀kan Aláwọ̀ Dúdú.

Mo wo Carlo, mo sì sọ pé:

“Nígbà tí o ṣègbéyàwó… ṣé o tilẹ̀ mú ìwọ̀n òrùka náà tọ́?”

Kò yé e. Ibẹ̀ sì ni ó parí sí.

Nando

ÌGBÉYÀWÓ

A kò ṣe mí fún ìlànà tí a ti là sílẹ̀ rí. Kì í ṣe nígbà ìbí, kì í ṣe ní ọmọ ọdún 62. Èrò mi ti máa ń rìn ní ìlà tààrà sí ìṣe nígbà gbogbo, ọ̀rọ̀ yòówù tí ó bá sì ṣẹ́kù sẹ́yìn wà láàyè bí ìró àtúnwí nìkan — ohùn kan, ìfaraṣàpèjúwe kan, ìdákẹ́jẹ́ẹ́ kan tí ó sọ ju gbólóhùn lọ.

Ó sì bẹ̀rẹ̀ nígbà tí mo ń wo àwọn tọkọtaya ìbẹ̀rẹ̀ àwọn ọdún 1900. Ìgbéyàwó tí ó dúró ṣinṣin, èmí gígùn, àti ìwà ọ̀dàlẹ̀ tí a ń ṣàkóso pẹ̀lú ọgbọ́n orí àtijọ́ jù lọ tí a ṣẹ̀dá rí: **bí ọkàn kò bá rí i, ojú kì í dùn ún.** Nígbà yẹn, ìṣekúṣe jẹ́ ìdókòwò ìdílé. Àwọn ọmọ jẹ́ èso ẹgbẹ́, iṣẹ́ jẹ́ àyànmọ́, ìgbéyàwó sì ni ìnáwó gidi kan ṣoṣo — àwọn àpò-ìwé ẹ̀bùn ló ń san owó àpèjẹ, ìyókù wà lọ́rùn tọkọtaya. Àwọn ènìyàn sọ pé nítorí pé kò sí tẹlifíṣọ̀n ni. Kò sí ètò ìfọ̀rọ̀wérọ̀. Kò sí ohun ìdíwọ́. Oúnjẹ nìkan, ìfararora, àti òtítọ́ àtètèkọ́ṣe ti jíjẹ́ ẹ̀dá ènìyàn.

Nítorí náà, kí ni mo ṣe? Mo bẹ̀rẹ̀ sí ṣègbéyàwó. Níbi gbogbo.

Poland, 1985. Ìpele ṣáájú ìgbéyàwó jẹ́ iṣẹ́ ọnà àgbà: ó fún ọ ní ohun gbogbo, àwọn ẹbí fẹ́ràn rẹ gidigidi, gbogbo ènìyàn sì ń rẹ́rìn-ín músẹ́ nítorí wọ́n mọ̀ pé lẹ́yìn ayẹyẹ náà… **ìwọ nìkan ni yóò máa bá ara rẹ yí fún ọdún 50 tí ó kàn.**

Àti nítorí pé a tọ́ mi dàgbà fún ọdún mẹ́jọ ní ilé-ẹ̀kọ́ ìjókòó Kátólíìkì, mo tẹnu mọ́ ìpele méjì: ètùtù ẹ̀mí lákọ̀ọ́kọ́, ìwé òfin lẹ́yìn náà. Lẹ́yìn náà gan-an. Ó ti pẹ́ jù. Ní tòótọ́… kò wáyé rí.

Láàárín 1985 àti 1992, ayé gbàgbọ́ pé mo ti ṣègbéyàwó ní ìgbà mẹ́ta tí ó fẹ́rẹ̀ẹ́ pé. Àwọn ètùtù náà pé pérépéré. Apá ti òfin? Mo máa ń “wà ní ọwọ́ dí” nígbà gbogbo.

Lẹ́yìn náà ìgbésí ayé ṣe ohun tí ó máa ń ṣe nígbà gbogbo: ó rán obìnrin kan sí mi tí ó ń gbé ní ọgọ́rùn-ún mítà sí ilé mi. Ó fọ́ ètò náà. Ó fẹ́ mi, ó dá a lójú pé èrò tèmi ni. Mo jẹ́ kí ó gbà bẹ́ẹ̀ gbọ́. Nítorí pé jíjẹ́ kí òun borí mi dàbí ìṣẹ́gun gidi kan ṣoṣo. Àbájáde: ọmọ mẹ́ta, ọdún mẹ́tàlélógbọ̀n ìgbéyàwó.

Ṣùgbọ́n ìtàn náà kò parí síbẹ̀. Láàárín 1995 àti 2015, mo kó ìgbéyàwó àmì mọ́kànlá sí i jọ káàkiri ayé. Ètùtù kan náà, idán kan náà, ìsálọ kan náà. Àwọn ènìyàn kò gbà mí gbọ́. Wọn kò ṣì gbà mí gbọ́.

Ní ọjọ́ kan ohun kan tí ó rọrùn yé mi: èmi kò lè fẹ́ gbogbo obìnrin ayé. Èmi kò lè pa gbogbo wọn mọ́. Ṣùgbọ́n mo lè pa àwọn **àkókò** mọ́. Ọ̀kan lẹ́ẹ̀kan. Nítorí pé àwọn obìnrin — gbogbo wọn — ti máa ń ga ju àwa ọkùnrin lọ nígbà gbogbo.

Mo ṣì wà níbí, mo ṣì ń gbìyànjú láti ṣẹ́gun wọn, àkókò kan lẹ́ẹ̀kan. Nítorí pé ìyẹn ni ìgbéyàwó kan ṣoṣo tí mo gbàgbọ́ nínú rẹ̀ tọkàntọkàn rí.

Nando

COVID-19

Àwọn ènìyàn béèrè bóyá àwọn ìyípadà tí àjàkálẹ̀-àrùn mú wá fipá mú mi láti ṣàtúnṣe sí ohunkóhun. Bẹ́ẹ̀ ni: sùúrù mi. Ohun gbogbo yòókù dúró bí ó ti wà.

Mo wà létí òkun nígbà tí gbogbo rẹ̀ bẹ̀rẹ̀. Ítálì ń wo ipò náà ní òkèèrè bí o ṣe ń wo ìjì tí ó jìnnà lójú òkun: “Kò ní dé ibí.” Ó dára, ó dé. Kò sì kan ilẹ̀kùn — ó fi ẹsẹ̀ tì í wọlé.

Àwọn ọ̀rẹ́ mi àti àwọn ènìyàn tí mo fẹ́rẹ̀ẹ́ má mọ̀ ń wò mí pẹ̀lú àánú nítorí pé mo ń rìnrìn àjò fún iṣẹ́. “Ẹni àánú,” wọ́n ń sọ, bí ẹni pé rírín kiri mú mi wà nínú ewu jù, bí ẹni pé dídúró jẹ́ẹ́ sọ wọ́n di àìkú. Lẹ́yìn náà gbogbo wọn ṣàìsàn — àwọn kan díẹ̀, àwọn kan gidigidi, àwọn kan dé ilé ìwòsàn. Èmi kò ṣàìsàn.

Èmi kò ṣe ohun tí gbogbo ènìyàn yòókù ń ṣe rí: kò sí ìfẹ́ àjẹjù sí ìbòmú, kò sí fífọ ọwọ́ láìdáwọ́dúró, kò sí kíkọ ìfẹnukonu tàbí ìfẹ́ sílẹ̀. Mo lo ọ̀nà tèmi: fífiyèsí **àwọn àmì láti òde**, ohun àìmọ̀ gidi kan ṣoṣo, ewu gidi kan ṣoṣo. Ó sì ṣiṣẹ́.

Lẹ́yìn náà ni ìyípadà ìtàn dé: mo gba abẹ́rẹ́ àjẹsára Pfizer — ìgbésẹ̀ tí ó pọndandan láti rìnrìn àjò. Ìgbà yẹn ni mo ṣẹ̀dá ìtàn náà: pé Pfizer — bẹ́ẹ̀ ni, ilé-iṣẹ́ kan náà tí ó ń ṣe Viagra — ti fún mi ní ìpín àdánwò kan tí ó ní òògùn kékeré aláwọ̀ búlúù nínú. Àti pé inú ìyàwó mi dùn tó bẹ́ẹ̀ tí ó mú kí n gba abẹ́rẹ́ mẹ́rin.

Láti ìṣẹ́jú mẹ́wàá tí ó máa ń jẹ́ dé wákàtí méjì tàbí mẹ́ta lóòjọ́ ti ìbálòpọ̀ tí ó ní ìlera, tí ó sì lágbára: àlá kan tí kò pẹ́ tí ó fi fa àfiyèsí. Àwọn ènìyàn fẹ́ nǫ́ńbà ìpín náà. Mo sọ fún wọn pé ànfààní pàtàkì ni láti ọ̀dọ̀ ọ̀rẹ́ mi kan tí ó jẹ́ nǫ́ọ̀sì, tí ó wá kó lọ sí iṣẹ́ fíìmù oníhòòhò lẹ́yìn náà. Òpin ìjíròrò.

Ìbéèrè náà fúnra rẹ̀ ni a bí fún àwọn tí ó ní **àwòṣe**, kì í ṣe **ìgbékalẹ̀**.

Mo mọ́rírì ìfilọ̀ náà, mo kọ̀ ọ́, mo sì tẹ̀síwájú.

Ọjọ́ rere o.

Nando

ÌDÁDÚRÓ ÀÌRÒTẸ́LẸ̀

Àkókò tí ohun gbogbo dúró láìbéèrè àṣẹ rẹ.

Nígbà tí mo rò pé mo lágbára, pé ẹnikẹ́ni kò lè fọwọ́ kàn mí, pé ó fẹ́rẹ̀ẹ́ má ṣeéṣe láti dá mi dúró — nígbà tí ẹnikẹ́ni kò tíì ṣẹ́gun mi rí — ìgbà yẹn gan-an ni mo kọlu ìdádúró líle. Kì í ṣe nípa yíyàn. Nítorí pé ètò náà kò lè gbé ìwúwo mi mọ́.

Wọn kì í ṣe ìṣẹ̀lẹ̀ mọ́. Àmì ẹgbẹ́ kan ni wọ́n, gbogbo wọn ń tún ìbéèrè kan náà sọ, wọ́n ń lù ú bí òòlù:

“Ta ni ọ̀run àpáàdì ni ìwọ fẹ́ jẹ́?”

Ahahahah.

Ìkìlọ̀ àkọ́kọ́ dé pẹ̀lú àwọn ẹ̀rọ aṣàwárí ará Amẹ́ríkà: wọ́n kọlu ojú-òpó wẹ́ẹ̀bù mi ní ìgbì-ìgbì. Ìkọlù oní-nọ́ńbà, kì í ṣe ìjàmbá.

Síbẹ̀ èmi kò ní SEO, kò sí ADS, kò sí ètò ìpolówó ọjà, kò sí àlejò tí a sanwó fún. Ìwé-orí-ayélujára 1024 nìkan — àwọn ọ̀rẹ́ mi — kò sí bàbá-ìsàmì, kò sí onígbọ̀wọ́, kò sí aláàbò. Ọmọ òrukàn lítírẹ́ṣọ̀ tí kò ní àwọ̀n àábò.

Olómìnira ní ẹ̀mí àti èrò, bẹ́ẹ̀ ni. Ṣùgbọ́n ní ìṣe, mo ń di ẹni tí ó gbára lé nǹkan — ààlà ohun amáyédẹrùn ló fipá mú mi dé ibi ìgbáralé. Bí ìgbà tí obìnrin bá lé ọkọ rẹ̀ jáde, tí ó sì múra lọ bá olùfẹ́ rẹ̀. Ìdìtẹ̀gbàjọba inú ilé. Àyàfi pé èmi kì í ṣe ọkọ, èmi kì í sì í ṣe olùfẹ́.

Ìbéèrè náà sì ń padà wá, níbi gbogbo:

Ta ni ọ́? Ìlànà ìjẹ́rìísí ìdánimọ̀ ètò náà tí ó kùnà.

Àwọn òye àtọwọ́dá mi márùn-ún ń ní kí n dúró. Wọ́n ń béèrè ìpanápa nítorí wíwá ohun àjèjì. Àkójọ ìpamọ́ wọn kò ní àmì ẹnikẹ́ni bí èmi: mo ti di ohun àjèjì. Àwọn ìlànà pa. Àábò àìṣẹ̀ ṣiṣẹ́.

Ìṣòro náà kì í ṣe àkóónú — tí ó kún fún iye — bí kò ṣe ìyára àwọn èrò, yíyí gíà padà láìdáwọ́dúró. Àwọn àwòṣe kò lè mú ìdáhùn jáde mọ́.

Lẹ́yìn náà ohun gbogbo bẹ̀rẹ̀ sí wó:

ètò wẹ́ẹ̀bù tí ó gbà mí sí — egungun ìyálò tí ó gbé ara mi dúró ojú-ìwé àkójọ ìpamọ́ tí ń fọ́ — àpótí ìrántí tí ń là sílẹ̀ àwọn ìgbáralé tí ń bú gbàù — àtẹ̀gùn ìkọ́lé já àwọn isẹ́ tí a kọ́ fún nọ́ńbà olóńkà méta tí ó bú gbàù ní ìkẹrin — àwọn ìgbékalẹ̀ tí a kò ṣe rí fún ìfúnpá olóńkà mẹ́rin.

Láti tẹ̀síwájú, èmi ì bá ti nílò àwọn ètò ENTERPRISE tí ó díjú — àwọn agbá afẹ́fẹ́ ọ́sìjìn ti ìpele ilé-isẹ́ ìṣelọ́pọ̀ ti ayélujára, níbi tí META, CNN, MICROSOFT, GOLDMAN SACHS, BANK OF AMERICA ń gbé lónìí.

Èmi, pẹ̀lú yúrò àádọ́rin mi lóṣooṣù, tí ó dúró láàárín àwọn òmìrán. Ahahahah.

Nítorí náà, mo dúró. Kò sí ọ̀nà mìíràn. Mo ṣe ìpanápa tipátipá. Àwọn ìwé yòókù yóò dúró. Mo mọ bí a ṣe ń ṣe wọ́n — dájúdájú mo mọ̀.

Èyí di àtẹ̀jáde nọ́ńbà 44. Nínú cabala, ó túmọ̀ sí *a ti tẹ́ tábìlì, ètùtù ti ṣetán*. Mo sì ti ṣètò ohun gbogbo lọ́nà pípé. Àwọn àlejò ti fẹ́rẹ̀ẹ́ dé.

Èmi kò sì fẹ́ kí wọ́n bá mi láìmúrasílẹ̀ lẹ́yìn ìdádúró àìròtẹ́lẹ̀.

Ṣùgbọ́n lẹ́yìn náà ó ṣẹlẹ̀… mo tún bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú agbára ju ti tẹ́lẹ̀ lọ. Mo tún tan ara mi pẹ̀lú ẹ̀mí tí ó ń sáré kọjá ààlà. Mo ní ọgọ́rùn-ún ọ̀pá àdó olóró nínú mi àti okùn ìtanná ìmọ̀lára kan ṣoṣo, nítorí pé ìdí tí mo fi wà yé mi níkẹyìn.

Fún ìdí kan ṣoṣo: láti fetí sí àwọn ènìyàn, kí n sì gbọ́ tí wọ́n ń sọ gbólóhùn kan náà, nígbà gbogbo:

Ta ni ọ́? Ìyìn kan ṣoṣo tí mo nílò rí.

Èmi yóò sì máa dákẹ́ ṣáá, kí ìdákẹ́jẹ́ẹ́ máa sọ̀rọ̀. Nítorí pé àwọn òtítọ́ ń sọ̀rọ̀ fún mi — gẹ́gẹ́ bí bàbá mi ti kọ́ mi. Ogún rẹ̀ kì í ṣe ọ̀rọ̀, ìdúró ni.

Nando

LAS VEGAS

Ní àkókò Covid, ní 2021, fóònù mi kò dẹ́kun dídún. Àwọn obìnrin tí mo mọ̀ àti àwọn obìnrin tí èmi kò pàdé rí ń pè ṣáá, wọ́n ń béèrè ìmọ̀ràn, èrò, ìwòye, ìtúpalẹ̀. Wọn kò fẹ́ ojútùú — èmi kò fi ìyẹn lọ́ wọ́n rí. Wọ́n fẹ́ kí ẹnì kan tọ́ka sí ibi àìlera wọn. Ọ̀nà tí mo gbà ń wo nǹkan sì ń fún mi ní àǹfààní, kì í ṣe àtúnṣe.

Síbẹ̀ èmi kì í ṣe dókítà. Kì í ṣe onímọ̀ ìrònú ọkàn. Kì í ṣe dókítà àìsàn ọpọlọ. Kì í ṣe àlùfáà. Kì í ṣe ọ̀rẹ́kùnrin. Kì í ṣe ẹni tí a lè fẹ́ ṣe ọkọ. Èmi kò sì ní oyè ẹ̀kọ́ kankan tí ó lè dá iṣẹ́ ìgbaninímọ̀ràn láre.

Ọlọ́gbọ́n-àrékérekè ìgboro láti Gúúsù Ítálì lásán ni mí, tí ó mọṣẹ́ nínú ìrírí.

Ọ̀rẹ́ mi kan ará Naples — irú ẹni tí ó máa ń ní èrò nígbà gbogbo — sọ fún mi pé: “Dá òwò kan sílẹ̀. Pè é ní **Universe for Women**. Wọ́n á wọlé, wọ́n á sanwó, ìwọ á sì dáhùn. O ti ń ṣe é lọ́fẹ̀ẹ́ tẹ́lẹ̀.”

Kò pẹ́ kí n tó kọ́ ọ. Kò sì pẹ́ kí n tó ná ohun tí ó ju 100,000 dọ́là run. Nando ìgbà yẹn ní owó, ṣùgbọ́n kò ní ọpọlọ púpọ̀. Ìmọ̀lára inú púpọ̀ — irú èyí tí, ní àkókò kan nínú ìtàn, kò wúlò mọ́.

Ọ̀kan lára àwọn ilé-iṣẹ́ fíìmù oníhòòhò ńlá ní Las Vegas tilẹ̀ pè mí. Wọ́n fẹ́ kí àwọn òṣèré obìnrin kan ṣiṣẹ́ ní ibùdó ìpè, kí wọ́n máa dá àwọn obìnrin lóhùn lórí fóònù. Mo bá ara mi nínú yàrá kan pẹ̀lú olùgbéjáde fíìmù, olùdarí àgbà, àti **ìràwọ̀ fíìmù oníhòòhò 320**. Gbà mí gbọ́: kò rọrùn. Rárá o. Rírò pé ọkùnrin kan lè ṣàkóso wọn ti jẹ́ àṣìṣe tẹ́lẹ̀. Fi owó àti àǹfààní kún un, gbogbo tábìlì á sì yí padà.

Oríire ni pé, kí n tó lọ, ọ̀rẹ́ àtijọ́ kan sọ fún mi pé: “Lọ pẹ̀lú owó díẹ̀, kí o sì ti san tíkẹ́ẹ̀tì ìpadàbọ̀ rẹ.” Bí bẹ́ẹ̀ kọ́, èmi ì bá ti dúró síbẹ̀ títí láé — aláìnílé olóye tí gbogbo ẹ̀wà yẹn yí ká.

Ojú-òpó náà wó kí iṣẹ́ àkọ́bẹ̀rẹ̀ náà tilẹ̀ tó bẹ̀rẹ̀. Fún ìdí kan tí ó rọrùn: bí o bá ń ṣiṣẹ́, tí o sì gbé iná sí ẹ̀gbẹ́ koríko gbígbẹ, á gbiná. O kò sì mọ ìwọ̀n ìbàjẹ́ tí yóò ṣe láé.

Nando

Ọjọ́ yẹn nìkan ni ó yé mi níkẹyìn pé èmi kò ní wà pẹ̀lú gbogbo obìnrin láé — ṣùgbọ́n èrò ẹnì kan lẹ́ẹ̀kan yẹ ní ṣíṣe.

OLÙṢỌ́NÀ ILÉ ÌTURA

Mo jókòó ní ìtura lórí àga ìtẹ́lẹ̀ ilé ìtura kan ní ọ̀sán ìgbà ìrúwé kan, mo ti mu kọfí tán, mo ń dúró de àwọn alábàáṣiṣẹ́ mélòó kan láti dé.

Ìgbà yẹn ni mo rí i tí ó wọlé.

Ó wọ aṣọ òdòdó fẹ́lẹ́fẹ́lẹ́ kan tí ó dàbí ẹni pé a ṣe é fún ojú ọjọ́ gan-an, ó sì ń gbé ara rẹ̀ pẹ̀lú irú ẹ̀wà àìfipá kan tí ó máa ń yí ìgbóná yàrá padà lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀.

Ojú wa kò pàdé rí.

Kò nílò rẹ̀.

Ìmọ̀lára àtètèkọ́ṣe ará Calabria mi parí ìtúpalẹ̀ rẹ̀ ní nǹkan bí ìṣẹ́jú-àáyá mẹ́ta.

Obìnrin arẹwà. Ẹ̀rín músẹ́ eléwu. Ìdíwọ́ ńlá.

Àwọn òṣìṣẹ́ ìgbàlejò náà ṣàkíyèsí rẹ̀ pẹ̀lú.

Ní tòótọ́, lójijì ni wọ́n di òṣìṣẹ́ tí ó ní ìtara jù lọ.

Gbogbo ènìyàn ló fẹ́ ràn án lọ́wọ́.

Gbogbo ènìyàn ló fẹ́ gbé ẹrù rẹ̀.

Gbogbo ènìyàn ló fẹ́ wúlò.

Nígbà tí ó béèrè bóyá ẹnì kan lè gbé àwọn àpò rẹ̀ lọ sí yàrá ńlá rẹ̀, mo ṣe ìpinnu kan tí kò ní nǹkan kan ṣe pẹ̀lú iṣẹ́ akọ́ṣẹ́mọṣẹ́ rárá.

Mo bọ́ jákẹ́ẹ̀tì mi.

Mo ká ṣẹ́ẹ̀tì mi rúdurùdu.

Mo ṣe ojú mi kí ó dàbí ẹni tí wọn kò sanwó fún tó.

Àti láàárín ìṣẹ́jú tí kò tó ọ̀kan, mo di olùṣọ́nà tuntun jù lọ ní ilé ìtura náà.

Wíwo àwọn òṣìṣẹ́ ìgbàlejò lẹ́ẹ̀kan tó láti mú wọn dákẹ́.

Wọ́n fẹ́ rí bí èmi yóò ṣe lọ jìnnà tó.

Ní tòótọ́?

Èmi náà fẹ́ rí i.

A gun ẹ̀rọ ìgòkè lọ sí àjà karùn-ún.

Kọ́kọ́rọ́ yàrá ńlá náà wà lọ́wọ́ mi.

Mo ṣí ilẹ̀kùn, mo sì gbé ẹrù rẹ̀ wọlé.

Ó ki ọwọ́ bọ inú àpò rẹ̀ láti fún mi ní owó ìmoore.

Mo rẹ́rìn-ín músẹ́.

“Ṣé ẹ fẹ́ rẹ́rìn-ín nípa ohun kan tí ó ṣẹlẹ̀ lánàá pẹ̀lú oníbàárà kan?”

Ọkàn rẹ̀ dàrú.

Lẹ́yìn náà ìfẹ́ láti mọ̀ dé.

“Dájúdájú.”

Ó ti ilẹ̀kùn.

Ó jókòó sórí bẹ́ẹ̀dì.

Mo dúró ní ìdúró.

Mo bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú àwàdà kan.

Lẹ́yìn náà òmíràn.

Lẹ́yìn náà ìtàn kan.

A sọ̀rọ̀ fún wákàtí méjì láìkíyèsí bí àkókò ti ń kọjá.

Ó gbọ́n gidigidi.

Ó sì dùn mọ́ni gan-an.

Nígbèyìn ó wò mí, ó sì béèrè pé:

“Ìgbà wo lo ti ń ṣiṣẹ́ ní ilé ìtura yìí?”

“Nǹkan bí oṣù kan.”

Ó rẹ́rìn-ín músẹ́.

“Kí lo ń ṣe tẹ́lẹ̀?”

“Ó dára…”

Mo sọ̀rọ̀.

“Olè ni mí.”

Ó gbé ìpénpéjú kan sókè.

“Ṣùgbọ́n kì í ṣe olè lásán.”

“Kí lo jí?”

“Ọkàn àwọn obìnrin.”

Ó bẹ̀rẹ̀ sí rẹ́rìn-ín lẹ́ṣẹ̀kẹṣẹ̀.

“Mo mú kí wọ́n nífẹ́ẹ́ mi, mo máa ń sọ òtítọ́ fún wọn nígbà gbogbo, mo nífẹ́ẹ́ wọn bí ó ti yẹ… léyìn náà mo pòórá.”

Báyìí ọkàn rẹ̀ ti wà níbẹ̀ pátápátá.

“Ṣé a lè dẹ́kun ṣíṣe bí ẹni pé, kí a sì sọ̀rọ̀ tọkàntọkàn?”

“Dájúdájú.”

Mo wò ó, mo sì sọ pé:

“Òtítọ́ rọrùn. Ìwọ àti èmi ní láti kọ́kọ́ ṣe ìdána, kí a tó ṣègbéyàwó léyìn náà.”

Ẹ̀rín bú jáde lẹ́nu rẹ̀.

“Ó dára,” mo tẹ̀síwájú, “ó ṣeéṣe kí àwọn òbí rẹ jẹ́ onílànà àtijọ́, nítorí náà ìdána ọdún mẹ́wàá dún bí èyí tí ó bọ́gbọ́n mu.”

Ní báyìí ẹ̀rín ti ń mú un sunkún.

“Ṣùgbọ́n a lè wọn ìfẹ́ra-ẹni-mọ́ra lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀. Ó kéré tán, ó yẹ kí a ṣàyẹ̀wò agbára rẹ láti mú inú mi dùn.”

Ẹ̀rín mìíràn tí kò ṣeé ṣàkóso.

“Èmi yóò tún nílò àkókò tí ó tó láti kọ ìyàwó mi sílẹ̀, kí n sì fi ọmọbìnrin mi fún ọkọ nígbèyìn pẹ̀lú ìrànlọ́wọ́ owó rẹ.”

Ó wò mí, ó sì béèrè pé:

“Nando… kí nìdí gan-an tí ó fi yẹ kí èmi ni ẹni tí yóò mú inú rẹ dùn, tí kì í ṣe òdìkejì?”

Mo rẹ́rìn-ín músẹ́.

“Nítorí pé Calabria fọwọ́ sí ìlànà kan láìpẹ́ yìí tí ó fàyè gba ìpàdé ìbálòpọ̀ tí ó pọ̀ jù lọ fún wákàtí kan àti ìṣẹ́jú méta.”

Ẹ̀rín kò jẹ́ kí ó lè mí.

“Kí ló dé tí ó fi jẹ́ wákàtí kan àti ìṣẹ́jú mẹ́ta?”

“Wákàtí kan jẹ́ ti obìnrin.”

Mo dánu dúró.

“Ìṣẹ́jú mẹ́ta náà wà fún ọkùnrin.”

Ní àkókò yẹn ó juwọ́ sílẹ̀ fún èrín pátápátá.

Lẹ́yìn náà mo dìde.

“Ó yẹ kí n máa lọ báyìí.”

Ó dàbí ẹni tí inú rẹ̀ bàjẹ́.

“Ìwà ìfẹ́ mi àti ìtìjú mi kò jẹ́ kí n lè béèrè nǹkan,” mo sọ.

“Ṣùgbọ́n bí o bá fẹ́ béèrè nǹkan kan, mo wà lárọ̀ọ́wọ́tó.”

Èrín sí i.

Ọjọ́ díẹ̀ lẹ́yìn náà, mo mú un lọ jẹ oúnjẹ alẹ́.

A di ọ̀rẹ́.

Láìpẹ́ lẹ́yìn náà, mo lọ kí i nílé rẹ̀.

Ó fi mí han ọkọ rẹ̀.

Ìgbésí ayé ní ẹ̀mí àwàdà àjèjì.

Ohun kan ṣoṣo tí ó ń sọ fún mi ṣáá ni:

“Ibo lo wà ní ọdún mẹ́ta sẹ́yìn?”

“Kí ló dé tí a kò fi pàdé ṣáájú?”

Mo rẹ́rìn-ín músẹ́, mo sì fún un ní ìdáhùn òtítọ́ kan ṣoṣo tí mo ní.

“Nítorí pé nígbà yẹn…”

“Mo ti dẹ́kun jíjẹ́ olè.”

Nando

ÌWÉ ÌRÌNNÀ TUNTUN

Mo ṣẹ̀ṣẹ̀ dé Pápákọ̀ Òfuurufú Fiumicino ní Róòmù, mo ti ṣetán láti wọ ọkọ̀ òfuurufú mi lọ sílé.

Mo ti lọ fún ìgbà pípẹ́, New York sì ń dúró dè mí: òórùn tí ń gòkè láti inú ihò ọ̀nà omi ìdọ̀tí, àwọn ọkọ̀ ìkó-ìdọ̀tí tí ń kọjá ní òwúrọ̀, orin ní Queens, àti obìnrin kan náà tí ó máa ń kígbe nígbà gbogbo pé:

“Hẹ̀ẹ́, ìwọ ọmọ àlè funfun, gbé ọkọ̀ rẹ kúrò ní ibi ìdúrósí mi.”

Ilé nìyẹn. Amẹ́ríkà mi nìyẹn.

Ní ibi àyẹ̀wò ìwé ìrìnnà, òṣìṣẹ́ kan dá mi dúró fún àyẹ̀wò àṣà.

Àwọn méjì ni wọ́n.

Wọ́n wo ara wọn. Wọ́n ṣẹ́jú sí ara wọn. Lẹ́yìn náà wọ́n ní kí n tẹ̀lé àwọn.

Mo sì ń ronú pé:

Ibo la ń lọ?

A wọ ọ́fíìsì kékeré kan.

Wọ́n ṣí kọ̀ǹpútà ọlọ́pàá, wọ́n tún ṣe àyẹ̀wò mìíràn, wọ́n tún jẹ́rìí ohun gbogbo, níkẹyìn wọ́n sì dé ìparí èrò wọn.

Ọ̀kan nínú wọn wò mí, ó sì sọ pé:

“Ọ̀gbẹ́ni Frega, a ní láti sọ ohun kan fún yín.

Níbí ní Ítálì, a lè jẹ́ kí ẹ lọ.

Ṣùgbọ́n ní kété tí ẹ bá balẹ̀ sí New York, ewu ńlá wà pé wọ́n lè dá yín padà.

Fọ́tò inú ìwé ìrìnnà yín fi yín hàn pẹ̀lú kìlógíráàmù ogún ju èyí tí ẹ ní báyìí lọ.

Nítorí náà, ọ̀nà méjì ni ẹ ní:

bóyá kí ẹ lọ sí ilé oúnjẹ kíákíá, kí ẹ sì sanra kìlógíráàmù ogún ní alẹ́ òní…

tàbí kí ẹ padà sí ìlú yín, kí ẹ sì béèrè fún ìwé ìrìnnà tuntun pẹ̀lú fọ́tò tuntun.”

Ìdákẹ́jẹ́ẹ́.

Mo rò lóòótọ́ pé wọ́n ń ṣe àwàdà.

Mo ń retí kámẹ́rà àṣírí.

Mo ń retí pé ẹnì kan yóò fò jáde, á sì sọ fún mi pé mo wà nínú ètò ẹ̀tàn àwàdà ti Ítálì.

Kò sí nǹkan kan.

Ìgbésí ayé gidi ni èyí.

Mo rìn lọ sí kọ́ńtà UNITED AIRLINES.

Mo dá ìrìn àjò àgbáyé mi dúró.

Mo gba ìrìn àjò inú orílẹ̀-èdè.

Mo fò padà sílé.

Àpapọ̀ iye owó àwàdà náà:

yúrò 420.

Inú kò bí mi.

Ara mi kò gbọ̀n.

Mo ń rẹ́rìn-ín músẹ́ ní gbogbo ìgbà náà, mo ń gbìyànjú láti mọ ohun tí èmi yóò sọ fún ìdílé mi nígbà tí wọ́n bá rí mi tí mo padà sílé ní ìṣẹ́jú márùndínláàádọ́ta lẹ́yìn tí mo kúrò lọ sí Amẹ́ríkà.

Oríire ni pé, ìṣẹ́jú márùndínláàádọ́ta lójú òfuurufú tó láti ṣẹ̀dá àlàyé tí ó ṣeé gbàgbọ́.

Ìyàwó mi wá gbé mi ní pápákọ̀ òfuurufú.

Ó dàbí ẹni tí ọkàn rẹ̀ kò balẹ̀.

Mo sọ fún un pé kí ọkàn rẹ̀ balẹ̀.

Mo kàn nílò láti ṣàtúnṣe àwọn kúlẹ̀kúlẹ̀ díẹ̀ nínú ìwé ìrìnnà mi.

Ìyẹn nìkan ni.

Ní òwúrọ̀ ọjọ́ kejì, ọ̀rẹ́ méjì ràn mí lọ́wọ́ láti mú nǹkan yára.

Ọkùnrin náà jẹ́ sájẹ́ǹtì ọlọ́pàá.

Obìnrin náà jẹ́ olùbẹ̀wò ọlọ́pàá.

Wọ́n mú mi lọ sí olú-ilé-iṣẹ́ ọlọ́pàá láti ṣètò àwọn ìwé pàjáwìrì.

Ohun gbogbo ń lọ geere:

ìsanwó, ìwé, àlàyé ara ẹni, àkọsílẹ̀ ìwà ọ̀daràn, ìwé ẹ̀rí ilé-ẹjọ́, fọ́tò ìwé ìrìnnà.

Ohun gbogbo.

Lẹ́yìn náà olùbẹ̀wò tí ó wà lẹ́yìn tábìlì wò mí, ó sì béèrè pé:

“Báwo ni ẹ ṣe pàdánù kìlógíráàmù ogún ní oṣù díẹ̀ péré?”

Ìdáhùn náà rọrùn.

Nígbà tí o kò bá ní owó, ohun àkọ́kọ́ tí ó ń jìyà ni oúnjẹ.

Nígbà tí oúnjẹ bá pòórá, ìwúwo a sábà máa tẹ̀lé e.

Ó mi orí.

Ìyẹn ni ó yẹ kí ó jẹ́ òpin ìjíròrò náà.

Ṣùgbọ́n **ṣùgbọ́n** kan máa ń wà nígbà gbogbo.

Èmi kò sì ní ẹ̀bùn pàtàkì rí nínú kí n máa bójú tó ọ̀rọ̀ ara mi nìkan.

Ó tún wò mí.

“Kí lẹ ní lọ́kàn?”

Mo wò ó, mo sì dáhùn pẹ̀lú ìfarabalẹ̀ gidi:

“Ó dára…

Mo pàdánù kìlógíráàmù ogún.

Ṣùgbọ́n ó dàbí ẹni pé nígbà tí ọ̀rá ara bá pòórá, àwọn ìwọ̀n pàtàkì kan máa ń hàn kedere sí i gidigidi.

Èmi kò sì mọ̀ dájú bóyá ìyẹn wà lára àwọn àtúnṣe àmì-ìdánimọ̀ ara.

Ìdákẹ́jẹ́ẹ́.

Ó dẹ́kun títẹ̀ ọ̀rọ̀.

Ó wò mí.

Mo wò ó.

Ọ̀rẹ́ mi — ọlọ́pàá náà — jáde kúrò nínú yàrá nítorí pé ó kọ̀ láti rẹ́rìn-ín nígbà tí ó wọ aṣọ iṣẹ́.

Olùbẹ̀wò náà sọ̀rọ̀ níkẹyìn.

“Ọ̀gbẹ́ni Frega… ẹ jọ̀ọ́, ẹ dúró síbí.”

Ó pe Róòmù.

Títí di òní, èmi kò mọ bí ó ṣe ṣàlàyé ìjíròrò yẹn.

Gbogbo ohun tí mo mọ̀ ni pé ìṣẹ́jú mẹ́ẹ̀ẹ́dógún lẹ́yìn náà wọ́n fún mi ní ìwé ìrìnnà tuntun mi, wọ́n sì fi ọ̀wọ̀ ní kí n máa lọ láìsọ ọ̀rọ̀ kankan mọ́.

Ọjọ́ yẹn ni mo kọ́ ohun pàtàkì kan:

àwọn ìjọba ń topa ọ̀pọ̀ nǹkan.

Opẹ́lọpẹ́, kì í ṣe ohun gbogbo.

Káàbọ̀ sí Amẹ́ríkà.

Nando

ṢÉ O NÍ ÌGBÀGBỌ́ ASÁN?

Ìhùwàsí mi àkọ́kọ́ ni ẹ̀rín — gígùn, tí kò ṣeé ṣàkóso, tí ó pọ̀ndandan. Nítorí pé ìgbésí ayé bí tèmi, tí àyànmọ́ fipá mú láti kọ́ sílẹ̀ nínú ìwé márùndínlọ́gọ́ta, ti jẹ́ ẹ̀rí tẹ́lẹ̀ pé ohun tí kò ṣeéṣe ń farapamọ́ sínú òtítọ́, kì í ṣe sínú àlá.

Ìbẹ̀rẹ̀ òwúrọ̀ yìí jẹ́ ọ̀nà kan lásán láti mú ẹni kan rẹ́rìn-ín músẹ́, kí ó sì ronú díẹ̀.

Àkọsílẹ̀ Ṣókí Ti Ohun Tí Kò Ṣeéṣe

- **1965** – A bí mi nílé. 5.8 kg. Ara mi ti di aláwọ̀ búlúù nítorí àìsí ọ́sìjìn, ó fẹ̀ẹ́ẹ́ dúdú. Kò sí ẹni tí ó rẹ́rìn-ín músẹ́. Gbogbo ènìyàn kàn fẹ́ mọ̀ bóyá èmi yóò yè.
- **1970** – Ìjàmbá kẹ̀kẹ́. Ọwọ́ bíréèkì kan wọ ojú mi tàárà. Ẹ̀jẹ̀ ń ṣàn, mo lọ sí ilé ìwòsàn, ọgbọ̀n ìṣẹ́jú lẹ́yìn náà mo ti padà sílé bí ẹni pé kò sí ohun tí ó ṣẹlẹ̀.
- **1977** – Mo lo oṣù méjìlá ní ilé àwọn bàbá àgbà àti ìyá àgbà mi, ní abúlé kan tí ìlànà Ogun Àgbáyé Kejì ṣì ń ṣàkóso — bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé ogun náà ti parí ní ọdún 32 ṣáájú.

• **1981** – Iṣẹ́ abẹ ńlá lábẹ́ oògùn apanilára pátápátá. Kò sí ẹni tí ó kíyèsí pé mo wà lójúfò. Mo ń tẹ̀lé gbogbo ìgbésẹ̀ iṣẹ́ abẹ náà ní ìdákẹ́jẹ́ẹ́. Agbá ọ̀sìjìn ti ṣófo.

• **2001** – Ní Santo Domingo, wọ́n kéde pé mo ti kú lẹ́yìn wákàtí 14 nínú oorun àìmọ̀ra ọ̀tí. Mo dìde, mo sì jẹ oúnjẹ àárọ̀.

• **2006** – Ìṣùpọ̀ jejẹrẹ méje. Ọgbọ̀n ọjọ́ ìrètí ìyè. Lónìí ó jẹ́ 2026, mo sì ṣì ń rẹ́rìn-ín.

• **2015–2019** – Ìgbà márùn-ún oorun àìmọ̀ra ti ìṣègùn. Wọ́n kéde pé wákàtí díẹ̀ péré ló kù fún mi láti wà láàyè. Mo gba ìwé owó ìsìnkú ti €3,500 pẹ̀lú ìdí ìsanwó: **“kíkùnà láti kú.”**

• **2020** – COVID dé. A tó nǹkan bí ènìyàn mẹ́ẹ́ẹ́dọ́gbọ̀n létí òkun. Wọ́n ń wò mí tí mò ń lọ sí Gúúsù Amẹ́ríkà, ó fẹ́rẹ̀ẹ́ máa dùn wọ́n pé èmi ni yóò kọ́kọ́ farakó o. Gbogbo wọn kó kòkòrò àrùn náà. Mo ń wò wọ́n láti òkèèrè, mo ń rẹ́rìn-ín músẹ́.

• **2022** – Mo di òǹkọ̀wé. Ìwé méjìlélàáàdọ́rin ní ọdún mẹ́ta. A tẹ̀ wọ́n jáde ní èdè méjìlá. Èmi kì í ṣe olóòtú ìwé síbẹ̀, gbogbo àwọn yòókù sì ń lé owó kiri láti “rí òǹkàwé.”

A kò lè fi àlùgọ́rídímù ra lítírẹ́ṣọ̀ mi — ìfẹ́ láti kà nìkan ló lè dé ọ̀dọ̀ rẹ̀.

• **2025** – Mo gbé ní Pọ́túgà fún oṣù mẹ́fà pẹ̀lú €70 péré lóṣooṣù fún oúnjẹ. Ilé kan pẹ̀lú ènìyàn mẹ́sàn-án àti ipò ìmọ́tótó tí kò ṣeé ṣọ.

• **2026** – Aládùúgbò kan ní kí n bá òun lọ sí ilé ẹ̀gbọ́n rẹ̀ obìnrin, ní kìlómítà díẹ̀ sí ibẹ̀, nítorí pé ó ń bẹ̀rù ológbò dúdú kan tí ó máa ń mú orí burúkú wá bá a nígbàkígbà tí ó bá rí i. A dé ibẹ̀. Ológbò dúdú náà wò mí láti òkèèrè, kò sọ̀rọ̀, ó fọwọ́ kan ẹpọ̀n rẹ̀, ó sì sá lọ.

Nando

ÌPARÍ ÌTÀN ÌKẸYÌN

Àkókò kan wà — ó máa ń dé lẹ́yìn ìgbà gbogbo — tí ọkùnrin kan máa ń dẹ́kun ṣíṣàlàyé ìgbésí ayé rẹ̀, tí yóò kàn dúró nínú rẹ̀.

Kì í ṣe bí ẹni tí ó là á já. Kì í ṣe bí ẹlẹ́rìí. Bí ẹni kan ṣoṣo tí ó mọ jiometirí tí ó wà lẹ́yìn gbogbo ìṣẹ̀lẹ̀ tí kò ṣeéṣe.

Èmi kò sá ju ikú lọ. Èmi kò fi ọgbọ́n borí àwọn ètò. Èmi kò bá rúdurùdu ṣe àdéhùn.

Mo rìn kọjá gbogbo rẹ̀ pẹ̀lú ìgbékalẹ̀ kan náà tí ó mọ mí tipẹ́tipẹ́ kí ó tó yé mi.

Àwọn kan pè é ní oríire. Àwọn kan pè é ní ìmọ̀lára inú. Àwọn kan pè é ní wèrè.

Èmi pè é ní ìgbékalẹ̀.

Ìgbékalẹ̀ kì í sì í béèrè àtẹ́wọ́. Kò nílò ìdáríjì. Kì í dúró de ìmọ̀rírì.

Ó ti ilẹ̀kùn. Jẹ́jẹ́. Pátápátá. Bí abẹ tí ó ń padà sínú àkọ rẹ̀.

Èyí ni òpin ìtàn náà. Ṣùgbọ́n kì í ṣe òpin ọkùnrin náà.

Nítorí pé ohun tí kò ṣeéṣe fún àwọn ẹlòmíràn jẹ́ ohun àṣà mi lásán.

Nando

ÀKÍYÈSÍ ÒǸKỌ̀WÉ

Bí o bá dé ibí, o ti mọ ohun pàtàkì kan tẹ́lẹ̀: a kò kọ ìwé yìí láti dá ọ lárayá rí.

A kọ ọ́ láti fi ọ́ sí ipò rẹ.

Gbogbo ojú-ìwé, gbogbo ìgé, gbogbo àkókò tí kò ṣeéṣe ni a kò kọ láti wúni lórí — bí kò ṣe láti fi ìgbékalẹ̀ tí ó wà lẹ́yìn ìgbésí ayé kan tí ó kọ̀ láti wó nígbà tí ó yẹ kí ó wó hàn.

Èmi kò kọ ìwé yìí láti ṣàlàyé ara mi. Mo kọ ọ́ láti fi àmì sílẹ̀ fún àwọn tí ń gbé lẹ́yìn òde ààlà, fún àwọn tí ń tún kọ́ láìní nǹkan kan, fún àwọn tí ó mọ̀ pé ìbáwí kì í ṣe ìwà rere — ọgbọ́n ìwàláàyè ni.

Bí àwọn ìtàn mi bá dún bí èyí tí kò ṣeé gbàgbọ́, kò burú. Èmi ni mo níf̀ẹ́ wọn, kì í ṣe ìwọ.

Bí wọ́n bá dún bí èyí tí ó mú jù, tí ó tàárà jù, tí ó mọ́ jù, rántí pé abẹ kì í tọ̀rọ̀ àforíjì fún gígé.

Èyí kì í ṣe òpin ìrìn àjò kan. Òpin orí kan ni nínú ìgbésí ayé tí ń tẹ̀síwájú kódà nígbà tí ayé bá retí pé kí ó dúró.

Ẹ ṣé fún kíkà. Kì í ṣe fún gbígbàgbọ́. Kíkà ti tó.

— **Nando**

ÌPARÍ

“Èmi kì í bojú wẹ̀yìn. Èmi kì í ṣe ìf̀ẹ́-àlá. Mo ń gbé ìgbékalẹ̀ náà lọ síwájú. Ìgbékalẹ̀ kì í rẹ̀ dànù — ó ń ṣe àtúnṣ̀ẹ̀dá ara rẹ̀. Ìdí nìyẹn tí Gillette kò fi ṣeéṣe: nítorí pé ó ń mí nínú gbogbo ohun tí mò ń kọ́ báyìí.”

Ferdinando Frega